

Piotr Duchalski

Muzyka organowa i jej znaczenie w bydgoskiej kulturze muzycznej

słowa kluczowe: muzyka organowa, organiści, kultura muzyczna, Bydgoszcz

1. Wstęp

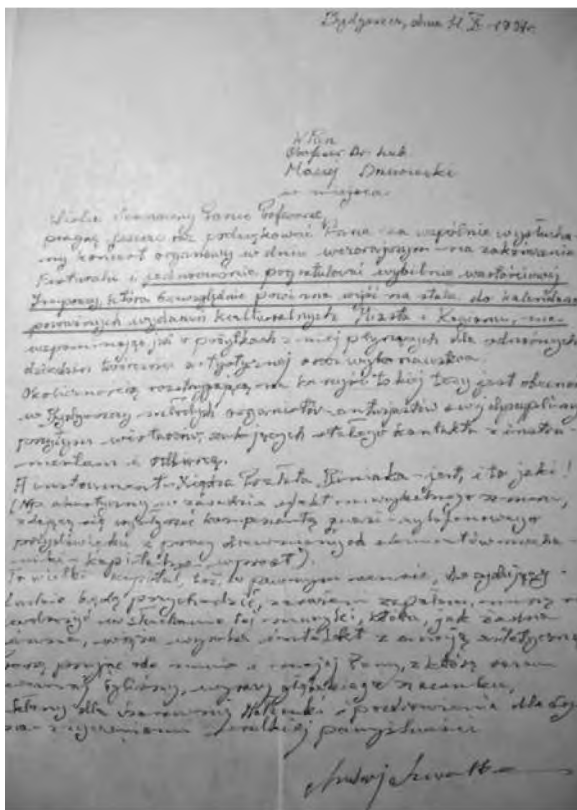
Bydgoska tradycja muzyczna sięga XV wieku. Związane jest to z założeniem jednej z pierwszych szkół, w których nauczano muzyki. w 1466 r. uczniowie tej szkoły tworzyli Bractwo Bożego Ciała. *Ich celem było uświetnianie nabożeństw. Duże zasługi dla rozwoju życia muzycznego w Bydgoszczy przypisać należy klasztorom, między innymi karmelitów i jezuitów*¹. Duże znaczenie dla kultury muzycznej w Bydgoszczy miał także zakon bernardynów, w którym wykonywano śpiewy wielogłosowe. Z okresu zaborów historycy odnotowują działalność takich instytucji, jak Towarzystwo Śpiewacze i Towarzystwo Operowe. W pierwszej połowie XX wieku zasługi dla rozwoju kultury muzycznej wnosili zespoły śpiewacze. Po wojnie życie muzyczne nabrało jeszcze większego znaczenia. W 1945 r. została utworzona orkiestra symfoniczna, a w 1955 r. rozpoczęło działalność Studio Operowe, powołane z inicjatywy Towarzystwa Muzycznego. 15 XI 1958 działalność rozpoczęła Filharmonia Pomorska im. J. Paderewskiego. Z inicjatywy Filharmonii od 1963 r. odbywają się Międzynarodowe Festiwale Muzyki Polskiej, a od 1966 r. Międzynarodowe Festiwale Muzyki Dawnej Krajów Europy Środkowej i Wschodniej, z którymi związane są kongresy muzykologiczne². W tworzeniu kultury muzycznej w Bydgoszczy wielką rolę odegrał Andrzej Szwalbe. Był on inicjatorem reaktywowania Bydgoskiego Towarzystwa Muzycznego, Bydgoskiego

---

¹ E. Szubertowska, *Orientacja w aktualnym życiu muzycznym środowiska jako przejaw uczestnictwa młodzieży w kulturze*, [w:] *Kultura muzyczna w świetle badań historycznych i pedagogicznych*, red. Elżbieta Szubertowska, Prace komisji Sztuki nr VIII, Bydgoszcz 2005, s. 71.

² Por. K. Delert-Kalisz, *Działalność naukowa Filharmonii Pomorskiej. Kongresy Musica Antiqua Europea Orientalis*, [w:] W. Młóciński (red.), *Z badań nad muzyką i życiem muzycznym Pomorza i Kujaw – Zeszyty Naukowe nr 11*, Bydgoszcz 1998, s. 153-162.

Towarzystwa Naukowego i Bydgoskich Festiwali Muzycznych, przyczynił się do powstania Pomorskiej Orkiestry Symfonicznej, w 1951 r. został jej dyrektorem. W roku 1960 był pomysłodawcą zbudowania w Bydgoszczy Teatru Muzycznego, a w 1973 inwestorem bezpośrednim budowy gmachu opery. Odegrał decydującą rolę w uruchomieniu w 1974 r. filii łódzkiej Państwowej Wyższej Szkoły Muzycznej, która po kilku latach przekształciła się w samodzielną Akademię Muzyczną im. Feliksa Nowowiejskiego. Szwalbe z konsekwencją, dalekowzrocznością i optymizmem rozbudowywał życie kulturalne w Bydgoszczy³. W życiu

muzycznym miasta stałe miejsce znalazła muzyka organowa, wykonywana w salach koncertowych Filharmonii Pomorskiej lub Akademii Muzycznej, ale przede wszystkim na cyklicznie organizowanych festiwalach i koncertach. Ze względu na posiadane instrumentarium koncerty odbywały się w kilku bydgoskich świątyniach.

2. Festiwal Młodych Organistów i Wokalistów

Idea zorganizowania Festiwalu Młodych Organistów i Wokalistów powstała późną jesienią 1996 r., po XV Tygodniu Kultury Chrześcijańskiej. Celem festiwalu od początku powstania było, i jest nadal,

promowanie młodych artystów muzyków poprzez umożliwienie im występów dla szerokiej publiczności, w ambitnym repertuarze, w połączeniu z kultywowaniem pamięci ks. Jerzego Popieluszki⁴. Formuła festiwalu została przedstawiona następująco: *Z uwagi na skromne środki finansowe proponuje się odrzucenie*

³ http://pl.wikipedia.org/wiki/Andrzej_Szwalbe (dostęp: 8.10.2014).

⁴ Kronika Festiwalu Młodych Organistów i Wokalistów prowadzona przez prof. Macieja Drzewieckiego.

*formy konkursu, wymagającej zaangażowania wielkich autorytetów muzycznych oraz znacznych środków na honoraria, nagrody itp. i przyjęcie formuły festiwalu jako skromniejszej, ale z możliwością drobnych wyróżnień – także pieniężnych, a przede wszystkim nie wykluczającej przekształcenia w przyszłości w konkurs, nawet międzynarodowy – w zależności od powodzenia imprezy w kolejnych latach. Proponuje się od początku traktować Festiwal jako imprezę cykliczną*⁵. Zamieszczony wyżej list dyrektora Andrzeja Szwalbego do prof. Macieja Drzewieckiego zawiera pozytywną ocenę festiwalu i stwierdzenie, że impreza ta powinna wejść na stałe do kalendarza wydarzeń kulturalnych miasta. W 2007 r., krótko po tragicznym wypadku dyrektora artystycznego Krzysztofa Drzewieckiego⁶, festiwal przyjął nową nazwę: Festiwal Krzysztofa Drzewieckiego Młodych Organistów i Wokalistów im. ks. Jerzego Popiełuszki. Po śmierci Krzysztofa Drzewieckiego dyrektorem artystycznym został Andrzej Szadejko, a w 2012 r. Rafał Gumieła. Do roku 2012 odbyło się 16 festiwali, w których wzięło udział wielu wspaniałych organistów i wokalistów prezentujących muzykę różnych stylów i epok.

Koncerty odbywały się w niemalże wszystkich bydgoskich kościołach, w których znajdują się organy piszczałkowe. W niniejszej pracy Festiwal Młodych Organistów i Wokalistów ukazany jest przez koncerty organizowane w kościołach pw. Świętej Trójcy, św. Andrzeja Boboli i NSPJ.

3. Bydgoskie Wieczory Organowe i Letnie Koncerty Muzyki Organowej i Kameralnej

Od października 2001 r. kalendarz bydgoskich wydarzeń kulturalnych wzbogacił się o cykliczną imprezę pod nazwą „Bydgoskie Wieczory Organowe u Ojców Jezuitów”. Był to cykl koncertów organizowany w ramach Jubileuszu 100 lat istnienia kościoła i organów. Koncerty uzupełniły lukę w życiu muzycznym Bydgoszczy, w której brakowało regularnych koncertów organowych. Nawiązywały one do przedwojennej tradycji organizowania w tej świątyni koncertów symfonicznych i recitali słynnych organistów – wówczas był to jeszcze kościół farny gminy ewangelickiej. Pomysłodawczynią Bydgoskich Wieczorów Organowych, dyrektorem artystycznym i organizacyjnym była Ewa Polska (Sawoszczuk) – wówczas organistka w tymże kościele, absolwentka Akademii Muzycznej w Bydgoszczy. Bydgoskie Wieczory Organowe u Ojców Jezuitów stały się ważnym wydarzeniem religijno-kulturalnym w Bydgoszczy. Dzięki przychylności mediów informacja o koncertach trafiała do szerokiej publiczności, która z miesiąca na miesiąc zaskakiwała swoją liczebnością. Bydgoskie Wieczory Organowe

⁵ *I Wokalno-Organowy Festiwal Młodych im. ks. Jerzego Popiełuszki w Bydgoszczy*, opr. Krzysztof Drzewiecki, Bydgoszcz, 13 listopada 1996 r.

⁶ Krzysztof Drzewiecki zginął w wypadku samochodowym w styczniu 2006 r.

u Ojców Jezuitów odbywały się przede wszystkim dzięki życzliwości bydgoskich jezuitów, sponsorów oraz wielu osób chcących pozostać w cieniu. Oni wszyscy rozumieli znaczenie kultury w życiu człowieka, wspomagając na miarę swoich możliwości. Koncerty odbywały się we wtorek, raz w miesiącu, od października do czerwca w latach 2001-2009. Przekrojowy program artystów z Polski i zagranicy umożliwiał zademonstrowanie pełni możliwości brzmieniowych instrumentu oraz walorów wirtuozowskich. Bydgoskie Wieczory Organowe u Ojców Jezuitów były prezentacją znanych utworów muzyki organowej oraz szerokiej literatury europejskiej i muzyki skomponowanej na ten instrument przez kompozytorów polskich. Prezentowane były także transkrypcje organowe utworów powstałych między epoką baroku a kulturą muzyczną XIX wieku. Formuła koncertów poszerzana była o utwory pisane na instrumenty oraz głosy wokalne z towarzyszeniem organów. Dobór repertuaru uwzględnia możliwości brzmieniowe zabytkowych organów w kościele Jezuitów pw. św. Andrzeja Boboli⁷.

Letnie Koncerty Muzyki Organowej i Kameralnej (dalej LKO) organizowane są od 2004 r. w przeciwieństwie do Bydgoskich Wieczorów Organowych odbywają się w miesiącach wakacyjnych, kiedy niewiele dzieje się w życiu muzycznym miasta. Koncertów można wysłuchać w różnych kościołach Bydgoszczy: w kościele pw. Świętej Trójcy, w kościele pw. MB Fatimskiej, w kościele pw. św. Mikołaja, w kościele wyznania ewangelicko-metodystycznego. LKO organizowane są również poza Bydgoszczą: w kościele pw. św. św. Wojciecha i Katarzyny w Boluminku oraz w kościele pw. Wniebowzięcia NMP w Dąbrowie Chełmińskiej. Pomysłodawczynią, dyrektorem artystycznym i organizacyjnym LKO jest również Ewa Polska. Podczas Letnich Koncertów Muzyki Organowej i Kameralnej można usłyszeć utwory bardzo znane i komercyjne. Przedstawiane są również utwory pisane na instrumenty oraz głosy wokalne z towarzyszeniem organów. Instrumenty, które pojawiły się do tej pory to skrzypce, gitara, fagot, trąbka, akordeon i flet. Podczas koncertów występowały również chóry mieszane – nie zawsze z towarzyszeniem organów.

4. Akcja „Ratujemy organy”

W „Expressie Bydgoskim” 14 czerwca 2007 r. ukazał się artykuł pod tytułem *Ucho wędnie, kiedy grają Pamu*. Stał się on impulsem do rozpoczęcia Akcji Ratujemy Organy. Towarzystwo Miłośników Miasta Bydgoszczy wystąpiło z inicjatywą kompleksowej ochrony zabytkowych organów. W ramach akcji podjęto szereg konkretnych działań zmierzających do przywrócenia pierwotnej światłości organów w kościele pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła. 16 października 2007 r. podjęto decyzję o wpisaniu tych organów do rejestru zabytków województwa

⁷ E. Sawoszczuk, *Bydgoskie Wieczory Organowe u Ojców Jezuitów w Bydgoszczy*, [mpps].

Ucho wędnie, kiedy grają Panu

Kultura. Zabytkowe organy wołają o pomoc. Paszczaki ledwie zapię, na klawiaturze strach nacisnąć

Autorka: Marika
© Agencja Informacyjna

„Jak nie złączyć się z przestarzałym nośnikiem instrumentu w katedrze Piotra i Pawła, to kłopoty straszyły paszczki – mówi Ryszard Biało, organista z parafii św. Pawła w Bydgoszczy.

Przebudowę organów w katedrze Piotra i Pawła rozpoczęto ponad sześć lat temu, ale do dzisiaj nie udało się złożyć całego instrumentu. W tym czasie organista z parafii św. Pawła w Bydgoszczy, Ryszard Biało, musi grać na organach zastępczych.

„Organista musi grać na organach zastępczych, nie na tych, które zostały zbudowane w 1877 roku. To jest problem, bo organy w katedrze Piotra i Pawła nie zostały zbudowane w całości”.

Organista z parafii św. Pawła w Bydgoszczy, Ryszard Biało, musi grać na organach zastępczych. W katedrze Piotra i Pawła organy zostały zbudowane w 1877 roku, ale do dzisiaj nie udało się złożyć całego instrumentu.

Organ w katedrze św. Piotra i Pawła

Organ w katedrze św. Piotra i Pawła

Organ w katedrze św. Piotra i Pawła został zbudowany w 1877 roku, ale do dzisiaj nie udało się złożyć całego instrumentu. W tym czasie organista z parafii św. Pawła w Bydgoszczy, Ryszard Biało, musi grać na organach zastępczych.

Organ w katedrze św. Piotra i Pawła został zbudowany w 1877 roku, ale do dzisiaj nie udało się złożyć całego instrumentu. W tym czasie organista z parafii św. Pawła w Bydgoszczy, Ryszard Biało, musi grać na organach zastępczych.

ko-metodystycznej oraz z sali koncertowej im. prof. Romana Sucheckiego Akademii Muzycznej im. Ignacego Jana Paderewskiego w Bydgoszczy. 29 września 2007 r. w ramach organizowanych przez Towarzystwo Miłośników Miasta Bydgoszczy wycieczkom dla bydgoszczan „Bydgoszcz za zamkniętymi drzwiami” zaprezentowano organy w pięciu bydgoskich kościołach. W październiku rozpoczęto organizację koncertów organowych i kameralnych, które pełniły symboliczny wymiar akcji – uświadamiały bydgoszczanom, że organy mogą pięknie brzmieć i dostarczać wielu wrażeń estetycznych nie tylko podczas codziennych nabożeństw, ale także podczas wspaniałych koncertów⁸. Koordynatorami Akcji „Ratujemy organy” byli Michał Kołodziej i Łukasz Kubiak.

Organ w kościele pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła zostały zbudowane przez Wilhelma Sauera w 1877 r., jako opus 234. Instrument jest całkowicie mechaniczny, wyposażony w trzy manualy i pedał. Dyspozycja instrumentu charakteryzuje się romantyczną specyfiką. Prze-

ważają głosy zasadnicze, ciemnobrzmiące – 16', 8', w zdecydowanej mniejszości są głosy wysokostopowe, np. 2'. Również głosy wielorzędowe skonstruowane są według zasad organmistrzostwa romantycznego.

⁸ <http://www.bwo.jezuici.pl/index.html> (dostęp: 19.11.2014).

⁹ Por. M. Kołodziej, Ł. Kubiak, *Organy od Sauera*, [w:] K. Romeyko-Bacciarelli (red.), *Kalendarz Bydgoski 2010, rocznik 43*, Bydgoszcz 2010, s. 148.

Mimo takiej palety dźwięków Sauer zastosował tradycyjne, wywodzące się jeszcze z baroku, rozmieszczenie poszczególnych sekcji na stole gry: drugi manual obsługuje sekcję główną – hauptwerk, trzeci – sekcję stylizowaną na barokowy brustwerk. Organy te posiadają wargowy głos 32' (jedyne taki głos w instrumencie piszczałkowym w naszym mieście), charakteryzujący się niesamowicie głębokim, niskim brzmieniem, oraz bardzo rzadko spotykany ośmiokomorowy miech skrzyniowy¹⁰. Brak systematycznej opieki nad instrumentem spowodował stopniową degradację instrumentu. Konieczna jest gruntowna renowacja, która przywróci ustalony przez Wilhelma Sauera charakter instrumentu.

5. Muzyka organowa i organy w wybranych bydgoskich kościołach. Kościół pod wezwaniem Świętego Andrzeja Boboli w Bydgoszczy

Kościół ewangelicki pw. Świętego Krzyża, obecnie kościół katolicki pw. św. Andrzeja Boboli, znajduje się przy placu Kościeleckich w Bydgoszczy. Świątynia została zbudowana na przełomie XIX i XX wieku jako kościół farny silnej wówczas w Bydgoszczy gminy ewangelickiej. Należy do typowego dla ówczesnych kościołów protestanckich stylu neogotyckiego według projektu architekta Henryka Seelinga z Berlina¹¹. Świątynię pobudowano w miejscu, gdzie znajdował się rozebrany w 1895 r. zamek, stoi więc na bardzo wysokich fundamentach (na podzamczu). W 1946 r. nieliczna już gmina ewangelicka skupiła się przy kościele przy ul. Warszawskiej, a kościół przy placu Kościeleckich został przekazany katolikom. Przez

krótki czas był kościołem szkolnym szkół rzemieślniczych (zawodowych), następnie Kardynał Prymas August Hlond powierzył go jezuitom. W roku 1967 przy

¹⁰ Por. Ibidem, s. 145-148.

¹¹ Por. I. Kuberska, *Architektura sakralna Bydgoszczy w okresie historyzmu*, [w:] Z. Wachowiak (red.), *Materiały do dziejów kultury i sztuki Bydgoszczy i regionu*, zeszyt 3, Bydgoszcz 1998, s. 68.

kościół powstała parafia św. Andrzeja Boboli, a 1 marca 1971 r. Prymas Polski kard. Wyszyński nadał kościołowi tytuł kościoła parafialnego.

Organy zostały wybudowane w 1903 r. przez firmę organmistrzowską Wilhelma Sauera z Frankfurtu nad Odrą. Posiadały 43 głosy i prawdopodobnie wyposażone były w trakturę mechaniczną. Generalnej przebudowy instrumentu dokonał w 1940 r. Josef Goebel z Gdańska. Zmieniona została wtedy traktura na elektro-pneumatyczną, przebudowane zostało wnętrze instrumentu oraz kontuar. II wojnę światową organy przetrwały, ale zostały dość poważnie zdewastowane. Instrument naprawiał Józef Sobiechowski, a w latach późniejszych prace przy organach wykonywał także Kazimierz Sajdowski. Ostatni remont przeprowadziła w 1998 r. firma organmistrzowska Stanisława Broszki z Częstochowy¹².

Organista – Mieczysław Kowalski (1913-1995)

Ten organista, chórmistrz, kompozytor, przez 50 lat był związany z kościołem oo. Jezuitów. Gry na organach uczył się u Idziego Mańskiego i Feliksa Rączkowskiego. W 1946 r. osiedlił się w Bydgoszczy. Rozpoczął pracę w kościele oo. Jezuitów przy placu Kościeleckich. Z tą świątynią związał się do końca swych dni. Tam zorganizował chór kościelny im. św. Cecylii. Chór ten działał prężnie do lat siedemdziesiątych. Zorganizował też scholę kościelną i orkiestrę symfoniczną. Został uhonorowany odznaczeniem papieskim „Pro Ecclesia et Pontifice”. Był autorem wielu opracowań na chóry a cappella, był także kompozytorem muzyki wokalne i wokально-instrumentalnej. Zmarł podczas mszy św., pełniąc do końca zadania organisty u oo. jezuitów. Pochowany w Bydgoszczy na cmentarzu przy ul. Zaświat¹³.

¹² http://www.organy.art.pl/instrumenty.php?instr_id=333 (dostęp: 19.11.2014).

¹³ <http://www.pzchio.bydgoszcz.eu/zalobnakarta/kowalskimiecz.html> (dostęp: 19.11.2014).

Koncerty organowe w kościele pod wezwaniem Świętego Andrzeja Boboli w Bydgoszczy

Festiwal Młodych Organistów i Wokalistów

25 maja 2000 r.

Gedymin Grubba – organy

Paweł Grubba – trąbka

1. J.S. Bach (1685-1750) - Preludium i Fuga Es-Dur BWV 552
2. A. Philidor l' Aine (1647-1730) - Suite (Piecze a double trompette-la chaconne dupleineles eschos de jupiter – bourree de bacchus)
3. J.S. Bach (1685-1750) - Koncert G-Dur BWV 592
4. H. Purcell (1656-1695) - The Queen of Dolour
5. A. Marcello (1673-1747) - Koncert a (Allegro, Adagio, Allegro)
6. F. Peeters (1903-1986) - Concert piece

22 maja 2002 r.

Ireneusz Wyrwa – organy

1. J.S. Bach (1685-1750)
- Preludium i Fuga h-moll BWV 544
- Allein Gott in der Hoh sei Ehr BWV 663
- Concerto d-moll wg A. Vivaldiego BWV 596
2. F. Mendelssohn-Bartholdy (1809-1847)
- Sonata B-Dur op. 65 nr 4
3. F. Liszt (1811-1886)
- Preludium i Fuga na temat B-A-C-H R 381/S 206

Bydgoskie Wieczory Organowe

30 października 2001 r.

Piotr Grajter – organy

1. M. Surzyński (1866-1924)

- Improwizacje na temat „Święty Boże” op. 38

2. B. Smetana (1824-1884)

- 6 Preludiów na organy

3. J.S. Bach (1685-1750)

- Passacaglia c-moll

4. J. Bauer (ur. 1936)

Trzy staropolskie pieśni pasyjne:

- Krzyżu Święty

- Bądź pozdrowion Krzyżu Święty

- Krystus nasze zbawienie

5. A.G. Ritter (1811-1885)

- Sonata a- moll op. 23

27 listopada 2001 r.

Elżbieta Karolak – organy

1. J.S. Bach (1685-1750)

- Fantasia G-Dur BWV 572

- Chorał „Komm Gott Schopfer, heiliger Geist” BWV 667

2. C. Franck (1822-1890)

- Chorał III a-moll

3. G. Mahler (1860-1911)

- Adagietto z V Symfonii cis-moll

4. J.G. Rheinberger (1839-1901) - Cantilena

5. A. Guilmant (1837-1911) - i Symfonia

18 grudnia 2001 r.

Zuzana Ferjencikowa – organy

1. G.F. Haendel (1685-1759)

- Simfonia z oratorium „Mesjasz”(transkrypcja)

2. F. Mendelssohn-Bartholdy (1809-1847)

- VI Sonata d-moll op. 65 nr 6

3. J.G. Rheinberger (1839-1901)

- IV Sonata

4. J.S. Bach (1685-1750)

- Preludium i fuga A-Dur BWV 659

- Preludium chorałowe BWV 536

5. J.S. Bach/J. Guillou

- Symfonia z kantaty „Wir danken dir, Gott”

15 stycznia 2002 r.

Jerzy Kukla – organy

1. F. Nowowiejski (1877-1946)

- Fantazja „Boże Narodzenie w prastarym Kościele Mariackim w Krakowie” op. 31 nr 3

2. Anonim (XVI w.)

- Kolęda „Nowe dziatki zaśpiewajmy”

3. Anonim (XVIII w.)

- Fuga Pastoralis (rękopis z Sandomierza)

4. D. Zipoli (1688-1726)

- Pastorale

5. A. Guilmant (1837-1911)

- Wariacje na temat dawnej polskiej kolędy „W żłobie leży”

6. L.C. Daquin (1694-1772)

- Noel V, IX, XII

7. J.S. Bach (1685-1750)

- trzy chorały na Boże Narodzenie

- Gelobet sei`st du, Jesu Christ

- Der Tag, der ist so freudenreich

12 lutego 2002 r.

Przemysław Kapitula – organy

1. D. Buxtehude (1637-1707)

- Toccata E-Dur, BWV 141

2. Tabulatura Jana z Lublina

- 5 tańców

- Preambulum super F

3. J.S. Bach (1685-1750)

- Fantazja i fuga a-moll, BWV 561

- Chorały „Nun komm; der Heiden Heiland”, BWV 659, BWV 660, BWV 661

4. F. Nowowiejski (1877-1946)

- IX Symfonia op. 45 nr 9: Finale-Improvisatione

12 marca 2002 r.

Irena Wiselka-Cieślak – organy

J.S. Bach (1685-1750)

- Chorał: „O Lamm Gottes Unschuldig” BWV 656

- Preludium i fuga h-moll BWV 544

- Chorały: „O Lamm Gottes Unschuldig” BWV 618; „Christe, du Lamm Gottes” BWV 619; „Christus, der uns selig macht” BWV 620; „Da Jesus an dem Kreuze stund” BWV 621;

„O Mensch beweine dein Sunde gross” BWV 622

- Preludium i fuga c-moll BWV 546

- Chorały: „O Lamm Gottes Unschuldig” BWV 1085; „Erbarm dich mein, o Herre Gott” BWV 721

- „Matthaeus Passion - Final” (opr. Charles-Marie Widor z cyklu „Bach’s Memento”)

16 kwietnia 2002 r.

Giorgij Kurkov – organy

1. J.S. Bach (1685-1750)

- Toccata i fuga d-moll BWV 565

2. F. Schubert (1797-1828)

- Ave Maria (wersja organowa – Tadeusz Machl)

3. T. Albinoni (1671-1751)

- Adagio

4. J. Brahms (1833-1897)

- 3 preludia chorałowe z op. 122

5. F. Liszt (1811-1886)

- Wariacje na temat Bacha „Weinen, Klagen, Sorgen, Zagen”

14 maja 2002 r.

Grzegorz Łobaza – organy

1. D. Buxtehude (1637-1707)
  - Preludium g-moll BWV 149
2. J.S. Bach (1685-1750)
  - Preludium i Fuga d-moll
  - Preludium i Fuga Es-Dur BWV 552
3. R. Schumann (1810-1856)
  - Etiuda w formie kanonu a-moll op. 56 nr 2
4. F. Liszt (1811-1886)
  - Improwizacje na temat B-A-C-H
5. M. Surzyński (1866-1924)
  - Improwizacje na temat „Święty Boże”

18 czerwca 2002 r.

Roman Perucki – organy

1. Tabulatura gdańska 1591 (Anonim):
  - Phantasia primi toni
  - Vader unse ym Hemmelrick
  - Josep lever Josep
  - Laura pane
2. J.S. Bach (1685-1750)
  - Sies sind die heilige Zehn Gebot BWV 679
  - Wir glauben all einen Gott BWV 681
  - Christ unser Herr um Jordan BWV 684
  - Aus tiefer Not BWV 686
3. M. Surzyński (1866-1924)
  - Sonate d-moll op. 34
4. G. Muszel (1909-1989)
  - Toccata
5. R.V. Williams (1872-1958)
  - Rhosymedre
6. D. Bourgeois (*1941)
  - Serenade for organ
7. Z. Gardonyi (*1946)
  - Mozart Changes fur Orgel (Mozart na jazzowo)

12 listopada 2002 r.

Ewa Polska – organy

Agnieszka Brzozowska – skrzypce

1. J.S. Bach (1685-1750)
  - Fantazja G-Dur BWV 572
2. F. Veracini (1690-1768)
  - Largo i Allegro z Sonaty D-Dur (skrz.+org.)
  - Corti – Largo
3. B.P. Godard (1849-1895)
  - Berceuse (skrz.+org.)
4. J.S. Bach
  - Chorał „Ich ruf, zu dir, Herr Jesu Christ” BWV 639
5. T. Aberg (*1952)
  - Fantazja a-moll
6. T. Vitali (1663-1745)
  - Chaconne g-moll (skrz.+org.)
7. A. Guilmant (1837-1911)
  - V Symfonia organowa: Allegro Apassionato, Adagio, Scherzo, Recitativo, Chorał i Fuga

3 grudnia 2002 r.

Vitalij Pivnov – organy

1. P. Torri (1650-1737)
  - Suita
2. F. Couperin (1668-1733)
  - 4 fragmenty z „Messe pou les paroisses”
3. J.S. Bach (1685-1750)
  - Chorał „Nun komm, der Heiden Heiland”
4. N. la Cour (*1944)
  - 3 intermezzi (utwór skomp. w latach 1973-4)
5. F. Liszt (1811-1886)
  - Ave Maria (wg Arcadelta)
6. R. Wagner (1813-1883)

- Gottendammerung
- Der Ritt den Walkuren (fragment z opery „Walkure”)

21 stycznia 2003 r.

Joanna i Jacek Kwiatkowsy – organy

1. A. Guilmant (1837-1911)
  - Introdukcja i wariacje nt. kolędy „W żłobie leży”
2. J.S. Bach (1685-1750)
  - opr. chorału „Jesu bleibet meine Freunde”
  - Wariacje kanoniczne
3. W.A. Mozart (1756-1791)
  - Eine kleine Nachtmusic
4. F. Nowowiejski (1877-1946)
  - Fantazja Polska „Pasterka na Wawelu”
5. M. Dupre (1886-1971)
  - Variations sur un Noel
  - Sinfonia z kantaty „Wir danken dir, Gott”

11 lutego 2003 r.

Krzysztof Wilkus – organy

1. D. Buxtehude (1637-1707)
  - Magnificat primi toni
2. J. Pachelbel (1656-1706)
  - Canon in D (opr. Christian I. Schneider)
3. J.S. Bach (1685-1750)
  - Toccata i fuga d-moll BWV 538 (dorycka)
4. J. Bernhard Bach (1676-1749)
  - Ciaconna B-Dur
5. H. Andriessen (1892-1981)
  - Premier Choral
6. F. Borowski (1872-1956)
  - Priere
7. P.E. Fletcher (1879-1932)
  - Festival Toccata

11 marca 2003 r.

Radosław Marzec – organy

1. Marcel Dupré (1886-1971)
  - Symphonie-Passion op. 23 i Le Monde l'attente du Sauveur
2. P. Cochereau (1924-1984)
  - Introduction, choral & variations sur „O Filii et Filiae”
  - Sortie sur „Haec Dies”

8 kwietnia 2003 r.

Maria Krajewska – organy

1. D. Buxtehude (1637-1707)
  - Preludium i fuga fis BVX 146
2. J.S. Bach (1685-1750)
  - Fantazja i fuga g-moll BWV 542
3. C. Franck (1822-1890)
  - Preludium, fuga i wariacja op. 18
4. M. Reger (1873-1916)
  - Toccata i fuga
5. G. Ligeti (1923-2006)
  - Etiuda nr 2
6. Stanisław Moryto (*1947)
  - Veni Creator (1998)

13 maja 2003 r.

Sławomir Kurczaba – organy

1. J.P. Sweelinck (1637-1707)
  - Magnificat primi toni
  - Fantazja na manierę Echo
2. J.S. Bach (1685-1750)
  - Preludium i fuga e-moll BWV 548
  - Tryptyk choralowy „Wer nur den lieben Gott lasst walten” BWV 690, 691, 642
3. F. Mendelssohn-Bartholdy (1873-1916)
  - Sonata V D-Dur, op. 65
4. J.K. Kuchar (ur. 1969)
  - Fantasia g-moll

5. C. Franck (1822-1890)

- Chorał a-moll

17 czerwca 2003 r.

Jerzy Kukla – organy

1. C. Franck (1822-1890)

- I chorał E-Dur

2. J.S. Bach (1685-1750)

- Preludium chorałowe: „O Mensch, bewein dein Sünde gross”

3. C. Franck

- II chorał h-moll

4. J.S. Bach

- Preludium chorałowe: „Vor deinen Thron tret'ich”

5. C. Franck

- III chorał a-moll

16 grudnia 2003 r.

Jakub Garbacz – organy

Joanna Garbacz – flet

1. G.F. Haendel (1685-1759)

- Sonata e- moll na flet z organami

2. G. Telemann (1681-1767)

- Fantazja e-moll na flet solo

3. J.S. Bach (1685-1750)

- chorał „Nun komm`der Heiden Heiland” na flet i organy

- chorał „Wachet auf, ruft uns die Stimme” na flet i organy

4. Ch.W. Gluck (1714-1787)

- Melodia z opery „Orfeusz i Eurydyka”

5. F. Chopin (1810-1849)

- Dwa preludia

6. O. Taktakishvili (1924-1989)

- Aria z sonaty fletowej z towarzyszeniem organów

7. L. Boelmann (1862-1897)

- Modlitwa i Toccata z Suity Gotyckiej

27 stycznia 2004 r.

Michał Wachowiak – organy

1. J.S. Bach (1685-1750)

- Preludium i fuga D-Dur BWV 532

- Chorały:

„Kommst du nun Jesu, vom Himmel herunter” BWV 650

„Ach bleib bei uns Herr Jesu Christ” BWV 649

2. M.E. Bossi (1861-1925)

- Scherzo op. 49 no. 2

3. Jean Alain (1911-1940)

- Litanies

4. G. Litaize (1909-1991)

- Prelude (z 12 utworów na organy)

5. M. Durufle (1902-1986)

- Toccata z suity op. 5

17 lutego 2004 r.

Anna Bednarek – organy

1. J.S. Bach (1685-1750)

- Preludium i fuga Es-Dur BWV 552

2. N.J. Lemmens (1823-1881)

- Große Fantasie „Der Sturm”

3. C. Franck (1822-1890)

- Grande Piece Symphonique

30 marca 2004 r.

Krzysztof Szumański – organy

Małgorzata Trzaskalik-Wyrwa – śpiew

1. J. Rheinberger (1839-1901)

- z cyklu „Sechs Religioese Gesaenge” op. 157 na baryton i organy „Sehet, welche Liebe”

2. J.S. Bach (1685-1750)

- Passacaglia c-moll BWV 582

3. J. Rheinberger

- pieśni: „Vater unser” i „Ave Maria”

4. J. Brahms (1833-1897)

- Preludium chorałowe „O Gott, du frommer Gott”

- pieśni: „Nachtgebet” i „Wenn Alle unteru werden”

5. M. Reger (1873-1916)

- Przygrywka chorałowa „Aus tiefer Not schrei ich zu dir”

6. F. Mendelssohn-Bartholdy (1809-1847)

- Sonata III A-Dur op. 65

7. J. Rheinberger

- pieśń „Ich bin des Herrn!”

27 kwietnia 2004 r.

Maria Zbroja – organy

1. J.S. Bach (1685-1750)

- Toccata et fuga in d („Dorycka”) BWV 538

2. J. Brahms (1833-1897)

- Chorały z op. 122

„Mein Jesu, der du mich”

„Herzlich tut mich erfreuen”

„O wie selig seid ihr doch, ihr Frommen”

„O Gott, du frommer Gott”

3. O. Messiaen (1908-1992)

- „Joie et clarte des Corps Glorieux” (VI cz. z „Les Corps Glorieux”)

4. A. Guilmant (1837-1911)

- I Sonata d-moll op. 42

25 maja 2004 r.

Ewa Polska – organy

1. J.S. Bach (1685-1750)

- Preludium i Fuga g-moll BWV 542

2. F. Mendelssohn-Bartholdy (1809-1847)

- Preludium i Fuga c-moll

3. M. Durufle (1902-1986)

- Preludium i fuga nt. Jeana Alaina

4. C. Franck (1822-1890)

- Preludium, fuga i wariacja h-moll

5. F. Nowowiejski (1877-1946)

- II Symfonia g-moll

29 czerwca 2004 r.

Irina Kalinovskaya – organy

1. J.S. Bach (1685-1750)

- Toccata i Fuga d-moll „dorycka” BWV 538

- Preludia chorałowe BWV 731, 650, 745

- Fantazja G-Dur BWV 572

2. Anonim XVII

- 7 tańców

3. D. Bartnianski (1751-1821)

- Koncert D-Dur

4. M. Musorgski (1839-1881)

- „Wielka Brama Kijowska” z cyklu „Obrazki z wystawy”

5. W. Nazazow (*1954)

- Duchowa Muzyka: Wieczne miasto Jeruzalem, Modlitwa w Getsemani, Sąd Ostateczny

26 października 2004 r.

Jerzy Kukla – organy

Jacek Sribniak – klarnet

1. A. Vivaldi (1678-1741)

- Koncert z cyklu „Cztery pory roku” – Jesień

2. J.S. Bach (1685-1750)

- Adagio z i sonaty g-moll na skrzypce (transkrypcja na klarnet solo)

3. T. Albinioni (1671-1750)

- Adagio

4. F. Liszt (1811-1886)

- Fantazja i Fuga na temat chorału „Ad nos, ad salutarem undam”

23 listopada 2004 r.**Paweł Górczyński – organy**

1. J.G. Walther (1684-1748)
  - Koncert h-moll
2. J. Pachelbel (1653-1706)
  - Aria quarta in g (aus dem „Hexachordum Apollinis”)
3. J.S. Bach (1685-1750)
  - Opracowanie choralowe: „Nun komm, der Heiden Heiland” BWV 659
4. A. Guilmant (1837-1911)
  - III Sonata organowa c-moll op. 56
  - Preludio - Adagio molto - Fuga
5. M. Dupre (1886-1971)
  - Paraphrase on „Te Deum” op. 43

14 grudnia 2004 r.**Robert Grudzień – organy**

1. J.K. Kuchar (1751-1829)
  - Fantasia pastoralis
2. T. Albinoni (1671-1750)
  - Adagio g-moll
3. M. Surzyński (1866-1924)
  - Improwizacje na temat „Święty Boże”
4. B. Bartok (1881-1945)
  - Suita Rumuńska
5. E. Pasini (ur. 1925)
  - Fantasia G-Dur
6. M. Sawa (ur. 1937)
  - Koncert na organy solo (1990)

18 stycznia 2005 r.**Adam Klarecki – organy**

1. L.N. Clérambault (1676-1749)
  - Suite du deuxieme ton: Plein jeu, Duo, Trio, Basse de Cromorne, Flutes, Récit de Nazard, Caprice sur les grands jeux
2. J.S. Bach (1685-1750)
  - Pastorale F-Dur BWV 590

3. F. Nowowiejski (1877-1946)
  - Fantazja Polska op. 9 nr 1
4. Ch.M. Widor (1844-1937)
  - Toccata z V Symfonii Organowej f-moll op. 42

22 lutego 2005 r.**Jarosław Ciecierski – organy**

1. N. Bruhns (1665-1697)
  - Preludium In c
2. J.S. Bach (1685-1750)
  - Preludia choralowe: „Erbarme dich mein, o Herre Gott” BWV 721
  - „Allein Gott in der Höh’ sei Ehr”, BWV 663
  - „Jesus Christus, unser Heiland”, BWV 665
3. F. Chopin (1810-1849)
  - Preludium e-moll i E-Dur (oprac. na organy F. Liszt)
4. F. Nowowiejski (1877-1946)
  - Mater Dolorosa
5. K. Szymanowski (1882-1937)
  - Etiuda b-moll op. 4 nr 3
6. M. Sawa (ur. 1937)
  - B-A-C-H

22 marca 2005 r.**Ewa Polska – organy****Marek Swatowski – obój**

1. J.S. Bach (1685-1750)
  - Preludium i fuga a-moll BWV 551
  - Chorał: „O Mensch bewein dein Sunde gross” BWV 622
2. G.P. Telemann (1681-1767)
  - Largo
3. J.S. Bach
  - Aria „Erbarme dich” z Pasji wg św. Mateusza

4. T. Albinoni (1671-1751)
- Adagio z Koncertu g-moll
5. M. Surzyński (1866-1924)
- Wariacje choralowe nt. kościelnej pieśni „Jezu Chryste, Panie miły“
6. E. Morricone (*1928)
- Misja
7. J.B. Loeillet (1688-1720)
- Sonata C-Dur na obój i organy
8. L. Boelmann (1862-1897)
- Toccata z Suity Gotyckiej
19 kwietnia 2005 r.
Waldemar Krawiec – organy
1. A. Guilmant (1837-1911)
- Deux strophes sur l’hymne „Pange lingua gloriosi Corporis misterium” op. 65
- Meditation - Priere op. 90
- Paraphrase sur un Choeur de Judas Macchabee de Haendel op. 90
2. C. Saint-Saens (1835-1921)
- Rhapsodies sur des Cantiques Bretons op. 7
3. J.S. Bach (1685-1750)
- I Koncert G-Dur
4. W. Selby (1738-1798)
- Voluntary in A
5. J. Travers (1703-1758)
- Voluntary in C
6. L. van Beethoven (1770-1827)
- Flotenhur nr 1
7. G. Strecke (1890-1968)
- Preludium i fuga e-moll op. 52 nr 3
24 maja 2005 r.
Slawomir Kamiński – organy
1. L.N. Clérambault (1676-1749)
- Suite du deuxieme ton
2. J.S. Bach (1685-1750)

- Koncert a-moll BWV 593 Allegro-Adagio-Allegro
3. A. Guilmant (1837-1911)
- I Sonate d-moll op. 42 Allegro (I cz.)
4. G. Rosetta (1901-1985)
- Alleluia per organo
21 czerwca 2005 r.
Zygmunt Strzęp – organy
1. F. Borowski (1872-1956)
- Sonata Nr 2 in C-Dur
2. D. da Bergamo (1791-1956)
- Sinfonia in D-Dur
3. R. Kountz (1876-1952)
- Gavotte
4. Ch.W. Dieckmann (1880-1963)
- Lied an die Sonne
5. P. Eben (ur. 1929)
- „Studentenlieder” aus „Faust”
6. J. Jongen (1873-1953)
- Sonata Eroica, op. 94
11 października 2005 r.
Bogdan Narloch – organy
1. C.A. Lorenz (1837-1923)
- Toccata i fuga c-mol op. 62
2. M. Surzyński (1866-1924)
- Chant triste z op. 36
3. M. Sawa (1937-2005)
- Fuga-Bolero
4. F. Peeters (1903-1986)
- Dwa opracowania choralowe z op. 70 „Hostias Herodes Impie”
„Wachet auf, ruft uns die Stimme”
5. F. Peeters
- Suita Modale op. 43
6 grudnia 2005 r.
Waldemar Gawiejnowicz – organy
1. J. Janca (ur. 1933)
- Intrade, Elegie und Sortie (2001)

2. S. Barber (1910-1981)
- Adagio (I Kwartet smyczkowy op. 11)
3. M. z Krakowa (XVI w.)
- „Ave Jerarchia”
4. J.N. Lemmens (1823-1881)
- „Creator alme siderum”
5. J. Demessieux (1921-1968)
- „Rorate caeli”
6. J.S. Bach (1685-1750)
- Fuga sopra il Magnificat BWV 733
- Transkrypcje chorałów z kantat:
„Du Friedefürst, Herr Jesu Christ”
BWV 143, 2
„Jesus bleibet meine Freude” BWV 147, 10
„Herr Christ, der ein`ge Gottes Sohn”
BWV 22, 5
7. L. Vierne (1870-1937)
- Berceuse (24 Pieces en style libre op. 31)
8. L.A. Lefébure-Wely (1817-1869)
- Sortie Es-Dur
14 lutego 2006 r.
Rafał Zimowski – organy
1. J. Brahms (1833-1897)
- Preludium i Fuga g-moll
2. J.S. Bach (1685-1750)
- Preludium i Fuga e-moll
3. F. Mendelssohn-Bartholdy (1809-1847)
- Preludium i Fuga c-moll op. 37
4. R. Schumann (1810-1856)
- Fuga na temat B-A-C-H op. 60 nr 3 i 4
21 marca 2006 r.
Hanna Dys – organy
1. J.S. Bach (1685-1750)
- Preludium i Fuga f-moll BWV 534

2. F. Mendelssohn-Bartholdy (1809-1847)
- V Sonata D-Dur op. 65
3. J. Brahms (1809-1847)
- preludia chorałowe:
„Mein Jesu, der Du mich”
„Schmucke dich, liebe Seele”
„Herzliebster Jesu”
4. J. Lemmens (1823-1881)
- Fanfare
5. L. Vierne (1870-1937)
- III Symfonia fis moll op. 28, cz. II – Cantilene
6. A. Renaud (1855-1924)
- Toccata in Re Mineur
30 maja 2006 r.
Koncert Wydziałowy studentów Akademii Muzycznej w Bydgoszczy specjalność – Muzyka Kościelna
1. A. Vivaldi (1678-1741)
- Koncert a-moll - I i II część
2. J.S. Bach (1685-1750)
- Preludium i fuga e-moll (male)
3. M. Sawa (1937-2005)
- Taneczne obrazki (87)
4. J.S. Bach
- Fuga c-moll BWV575
5. J.G. Walther (1684-1748)
- Koncert d-moll
6. J.S. Bach
- Toccata i fuga d-moll BWV565
13 czerwca 2006 r.
Andrzej Chorościński – organy
1. J.S. Bach (1785-1850)
- Chromatyczna Fantazja i fuga (transkr. M. Reger)
2. A. Vivaldi (1678-1741)
- „Wiosna” (transkr. A. Chorościński)

3. W.A. Mozart (1756-1791)
- Symfonia g-moll KV 550 cz. I
(transkr. A. Chorościński)
4. C. Saint Saens (1835-1921)
- „Dance macabre” (transkr. A. Chorościński)
5. A. Guilmant (1837-1911)
- I Sonata d-moll
10 października 2006
Roman Perucki – organy
1. F. Nowowiejski (1877-1946)
- Pochód do Katedry op. 8 nr 3
- Marsz uroczysty
2. Anonim (1619)
- Tabulatura Oliwska - Tantz
3. F. Mendelssohn-Bartholdy (1809-1847)
- Sonate No 2 c-moll
4. F. Nowowiejski
- Preludium op. 9 nr 3 na temat Kyrie z mszy XI (Orbis factor)
5. J.S. Bach (1685-1750)
- Preludium i Fuga e-moll BWV 548
6. G. Morandi (1777-1856)
- Rondo con imitazione de' campanelli
14 listopada 2006 r.
Ewa Polska – organy
Przemysław Wawrzyniak – flety, dudy szkockie
- tradycyjne szkockie melodie
- muzyka z różnych stron świata
5 grudnia 2006 r.
Witold Zalewski – organy
1. F. Rączkowski (1906-1994)
- Bogurodzica
2. F. Mendelssohn-Bartholdy (1809-1847)
- Sonata d-moll op. 65 nr 6

3. T. Dubois (1837-1924)
- Toccata
4. C. Franck (1822-1890)
- Preludium, fuga i wariacje h-moll
5. F. Rączkowski (1906-1994)
- Suita Kolędowa
16 stycznia 2007 r.
Rafał Sulima – organy
Hubert Giziewski & Klaudiusz Baran – Duet Akordeonowy
1. H. Purcell (1659-1695)
- Trumet Tune (organy solo)
2. M.A. Charpentier (1698-1704)
- Te Deum (organy solo)
3. R. Sulima (*1978)
- improwizacja na temat kolędy „Przybieżeli do Betlejem” (organy solo)
4. Ch.M. Widor (1844-1937)
- Toccata z V Symfonii (organy solo)
13 lutego 2007 r.
Piotr Rojek – organy
1. J.S. Bach (1685-1750)
- Toccata d-moll BWV 565
2. M. Sawa (1937-2005)
- Toccata festiva
3. J. Alain (1862-1897)
- Litanies
4. L. Boëllmann (1911-1940)
- Suita gotycka
5. P. Rojek (*1975)
- Improwizacje nt. polskiej pieśni kościelnej „Barka”
20 marca 2007
Bogusław Grabowski – organy
1. M. Surzyński (1866-1924)
- Improwizacje nt. pieśni kościelnej „Święty Boże”
2. J. Alain (1911-1940)

- Postlude pour l'office de complies
- Litanies
- 3. B. Kutavičius (*1632)
- Sonata organowa Ad Patres
- 4. B. Grabowski (*1955)
- Improwizacje nt. pieśni pasyjnych

17 kwietnia 2007 r.

Arkadiusz Bialic – organy

1. D. Buxtehude (1637-1707)
- Preludium, Fuga i Ciacona C-Dur
2. B. Boehm (1661-1733)
- Vater Unser
3. D. Buxtehude (1637-1707)
- Preludium g-moll
4. J.S. Bach (1684-1750)
- Chorały:
- Allein Gott in der Hoh sei Erh BWV 664
- Christ lag in Todesbanden (BWV 625)
- Fantazja G-Dur (BWV 572)
5. A. Vivaldi (1678-1741)
- Koncert a-moll na organy solo

15 maja 2007 r.

Roberto de Thierry – organy

Magdalena Aparta – mezzosopran

1. W.A. Mozart (1756-1791)
- Uverture C-Dur KV 399 (organy solo)
2. L. Cherubini (1760-1842)
- Ave Maria
3. J.G. Walther (1684-1748)
- Koncert h-moll
4. V. Bellini (1801-1835)
- Angiol di Pace
5. S. Mercadante (1795-1870)
- Salve Maria
6. D. Buxtehude (1637-1707)
- Ciacona e-moll (organy solo)

7. Giacomo Puccini (1858-1924)

- Salve Regina

- „Bimbo mio” – kołysanka

8. J.G. Walther (1684-1748)

- Wariacje choralowe „Meinem Jesum laß ich nicht” (organy solo)

9. F. Schubert (1797-1828)

- Serenada (tekst polski Magdalena Aparta)

10. M. Reger (1873-1916)

- Maria Wiegenlied (tekst polski M. Aparta)

11. G. Verdi (1813-1901)

- Ave Maria (tekst Dante Alighieri)

12. S. Mayr (1763-1845)

- Ave Maria (tekst Dante Alighieri)

19 czerwca 2007 r.

Malgorzata Klorek – organy

1. Z. Rychert (*1947)

- Fantazja gregoriańska „Bogurodzica”

2. F. Liszt (1811-1886)

- Chór pielgrzymów z opery „Tannhauser” R. Wagnera

3. C. Franck (1822-1890)

- Finał op. 21

4. F. Nowowiejski (1877-1946)

- Symfonia op. 45 nr 3 „Lourdes”

16 października 2007 r.

Karol Hilla – organy

1. J.S. Bach (1685-1750)

- Preludium i Fuga Es BWV 552

- „Vater unser im Himmelreich“ BWV 683 (z „Orgelmesse“)

- „Liebster Jesu, wir sind hier“ BWV 706

2. J. Vanhal (1739-1813)

- Fuga in C

3. C. Lang (1891-1972)

- Tuba Tune
- 4. M. Sawa (1937-2005)
- Fuga-Bolero
- 5. A. Guilmant (1837-1911)
- Comunion
- 6. L. Vierne (1870-1937)
- Carillon de Westminster

13 listopada 2007 r.

Adam Klarecki – organy

- 1. J. Brahms (1833-1897)
- Preludium i fuga a-moll
- 2. J.S. Bach (1685-1750)
- Preludium i fuga h-moll BWV 544
- 3. F. Nowowiejski (1877-1946)
- Preludium op. 9 nr 3 na temat Kyrie z Mszy XI (Orbis factor)
- 4. F. Mendelssohn-Bartholdy (1809-1847)
- II Sonata Organowa c-moll op. 65
- 5. F. Liszt (1811-1886)
- Ave Maria na temat Arcadelta

4 grudnia 2007 r.

Tomasz Drązkowski – organy

- 1. M. Mussorgski (1839-1881)
- Obrazki z wystawy – Promenade
- 2. J.S. Bach (1685-1750)
- Toccata d (dorycka) BWV 538
- chorał: Nun komm', der Heiden Heiland BWV 659
- 3. J.N. Lemmens (1823-1881)
- Fanfare
- 4. E. Morricone (*1928)
- Obój Gabryjela z filmu „Misja”
- 5. J.S. Bach
- Toccata et Fuga d-moll BWV 565
- 6. G. Giménez (1854-1923)
- Paso doble (transkrypcja: T. Drązkowski)

26 lutego 2008 r.

Marcin Łęcki – organy

- 1. J.A. Koberich (1714-1791)
- Pastorella IV
- Pastorella IV
- 2. D. Buxtehude (1637-1707)
- „Wie shon leuchtet der Morgenstern”
- 3. J.G. Welther (1684-1748)
- Partita „Jesu, meine Freude”
- 4. J.S. Bach (1685-1750)
- przygrywka choralowa „O Mensch, bewein dein Sunde gross“
- Fantazja G-Dur
- 5. M. Mussorgski (1839-1881)
- „Stary Zamek“ z Obrazków z wystawy
- 6. C.W. Ore (ur. 1936)
- „Ein feste Burg”

22 kwietnia 2008 r.

Dariusz Hajdukiewicz – organy

- 1. D. Buxtehude (1637-1707)
- Magnificat Bux WV 204, ½
- Preludia choralowe:
- „Erhalt uns, Herr, bei deinem Wort“ BuxWV 185
- „Nun Komm, dre Heiden Heiland“ BuxWV 221
- „Herr Christ, der einig Gottes sohn“ BuxWV 192
- „Gelobet seist du, Jesu Christ“ Bux-WV 189
- 2. Ch. Ritter (1684-1725)
- Sonatina
- 3. D. Buxtehude (1637-1707)
- Toccata F-Dur BuxWV 156
- 4. M. Sawa (1937-2005)
- Trzy tańce w dawnym stylu
- Partita na temat pieśni „Chrystus Zmartwychwstał jest“

20 maja 2008 r.

Robert Kulesza – organy
Zespół Muzyki Dawnej
CONCENTUS

1. F. Mendelssohn (1809-1847)
- Sonata A-Dur
2. Max Reger (1873-1916)
- Toccata d-moll
3. G. Young (1919-1998)
- Toccata c-moll

24 czerwca 2008 r.

Katarzyna Olszewska – organy

1. S. Karg-Elert (1877-1933)
- Marsz triumfalny op. 65 Nun danket alle Gott
2. N. Bruhns (1665-1697)
- Preludium i fuga e-moll
3. C. Franck (1882-1890)
- Dexter a Domini (Offertoire) - transkrypcja A. Dodement
4. J.S. Bach (1685-1750)
- Fantazja G- Dur BWV 572
5. T. Dubois (1837-1924)
- Grand Choeur
- Cantilene Nuptiale
- Toccata G-Dur

21 października 2008 r.

Jakub Kwintal – organy

1. D. Buxtehude (1637-1707)
- Ciacona c-moll BuxWV 159
2. J. Pachelbel (1653-1706)
- Fugetta „Ein feste Burg ist unser Gott”
3. J.N. Hanff (1665 -1711/12)
- Preludium choralowe: „Ein feste Burg ist unser Gott”
4. M. Reger (1873-1916)
- Preludium choralowe: „Ein feste Burg ist unser Gott” op. 135a/5

5. J.K. Kerll (1627-1693)
- Ciacona
6. J. Alain (1911-1940)
- Variations sur un theme de Clément Jannequin
- Le jardin suspendu (chacone)
- Litanies

9 grudnia 2008 r.

Paweł Pawłowicz – organy

1. F. Couperin (1668-1733)
- Offertorium z mszy
2. N. Clerambault (1676-1749)
- fragment z I suitu
3. M. Dupre (1886-1971)
- Preludium i Fuga g-moll
4. J.S. Bach (1685-1750)
- chorał z kantaty 147 „Jesu bleibet meine Freude”
5. C. Franck (1822-1890)
- Finał op. 21

23 czerwca 2009 r.

Jan Bartłomiej Bokszczanin
– organy

1. D. Buxtehude (1637-1707)
- Preludium fis-moll
2. J. Pachelbel (1637-1707)
- Aria Sebaldina
3. J.S. Bach (1685-1750)
- Koncert d-moll (Antonio Vivaldi)
4. S. Wesley (1766-1837)
- Slow Air for organ
- Piece No 6 z cyklu twelve short pieces
5. M. Sawa (1937-2005)
- Gaude Polonia
6. A. Sławiński (ur. 1935)
- Komeda
7. F. Mendelssohn-Bartholdy

(1809-1847)

- Sonata nr 4 (B-Dur)

Akcja „Ratujemy organy”

10 października 2007r.

Piotr Bielski – organy

Robert Kulesza – organy

1. J.S. Bach (1685-1750)

- Koncert a-moll BWV 593 – allegro,

adagio, allegro

- Preludium i Fuga C-Dur BWV 547

- Toccata i Fuga d-moll BWV 565

2. M. Surzyński (1866-1924)

- improwizacje na temat polskiej pieśni kościelnej „Święty Boże” op. 38

3. G. Young (1919-1998)

- Toccata c-moll

Kościół pod wezwaniem Świętej Trójcy w Bydgoszczy

Kościół pw. Świętej Trójcy znajduje się przy ul. św. Trójcy w Bydgoszczy, na dawnym Przedmieściu Poznańskim. Na miejscu obecnej świątyni w latach 1550-1828 istniał murowany kościół z ozdobnym zachodnim szczytem, otoczony cmentarzem. Został ufundowany przez mieszczan bydgoskich, zamieszkujących Przedmieście Poznańskie. Rozbiórka świątyni nastąpiła na polecenie władz pruskich. Obecna świątynia powstała z projektu Rogera Sławskiego z Poznania. Budowano ją w latach 1910-1912. Kościół początkowo pełnił funkcję filii bydgoskiej fary. W 1924 r. erygowano parafię dekretem ks. kard. Edmunda Dalbora.

Organy zbudowała firma Paula Voelknera, organmistrza związanego z dwiema miejscowościami: Duninowem oraz Bydgoszczą. Jest to największy zachowany w całości instrument pochodzący z pracowni Voelknera, także jeden z największych instrumentów w Bydgoszczy. Prace przy instrumencie przez wiele lat prowadził Kazimierz

Urbański z Bydgoszczy. W 2002 r. firma organmistrzowska Marka Cepki z Popowa koło Wroniek dokonała gruntownej renowacji instrumentu, przywracając

pierwotną dyspozycję Voelknera. Organy posiadają monumentalny, neobarokowy prospekt, który łączy się z dwoma aneksami w formie rzeźbionych parawanów ustawionymi po prawej i lewej stronie szafy organowej.

Organista – Franciszek Masłowski (1878-1958)

Masłowski wraz z rodziną zamieszkał w Bydgoszczy i w 1912 r. rozpoczął pracę organisty w nowo zbudowanym kościele pw. Świętej Trójcy¹⁴. Był organistą i dyrygentem chórów. W Bydgoszczy grał na organach przez 40 lat, chórem dyrygował 43 lata. Należał do najwybitniejszych organistów w Bydgoszczy i w powiecie. Często organizował koncerty organowe. Wykonywał utwory najwybitniejszych kompozytorów polskich i obcych oraz własne. Jego improwizacje organowe w czasie nabożeństw wzbudzały zachwyt i zdumienie wiernych. Zmarł 15 kwietnia 1958 r. Został pochowany na cmentarzu katolickim Świętej Trójcy w Bydgoszczy przy ul. Lotników¹⁵.

Koncerty organowe w kościele pod wezwaniem Świętej Trójcy w Bydgoszczy Festiwal Młodych Organistów i Wokalistów

15 maja 2002 r.

Małgorzata i Krzysztof Drzewieccy
– duet organowy

Krzysztof Drzewiecki – tenor

1. J.S. Bach (1685-1750)
- Toccata i Fuga d-moll BWV 565
2. F. Schubert (1797-1828)
- Fuga e-moll op. posth. 15
(opracowanie na cztery ręce)
3. S. Moniuszko (1819-1872)
- Domine ne, in furore tuo
(„Wszchemocny nasz Boże”)
- Pieśń pokutna „O Panie!”
Co losy ludzkości
- Modlitwa „O Mario, bądź pozdrowiona”
4. P.B. Kahn (1880-1966)
- Ave Maria (z repertuaru E. Caruso)
5. G. Merkel (1827-1885)
- Sonata d-moll op. 30 na cztery ręce

21 maja 2003 r.

Karol Hilla – organy
Naho Hirai – sopran

1. F. Mendelssohn (1809-1847)
- I Sonata f-moll na organy op. 65
- „Lasst uns singen von der Gnaden des Herrn” z oratorium „Paulus”
2. G.F. Haendel (1685-1759)
- „Let the bright the Seraphim” – z oratorium „Samson”
- Lascia chio pianga – z opery „Rinaldo”
3. J.S. Bach (1685-1750)
- „Mein glaubiges Herze” – z kantaty BWV 68
- „Aus Liebe will mein Heiland sterben” – z pasji wg św. Mateusza
4. J. Brahms (1833-1897)
- Preludium i Fuga Es-Dur BWV 552
- Preludium choralowe „O Welt, ich muss dich lassen”

¹⁴ Por. Z. Pruss, A. Weber, R. Kuczma, *Bydgoski leksykon muzyczny*, Bydgoszcz 2004, s. 351-352.

¹⁵ [http://pl.wikipedia.org/wiki/Franciszek_Mas%C5%82owski_\(organista\)](http://pl.wikipedia.org/wiki/Franciszek_Mas%C5%82owski_(organista)) (dostęp: 19.11.2014).

5. W.A. Mozart (1756-1791)
- „Et incarnatus est” – z Wielkiej Mszy
c-moll KV 427

8 maja 2004 r.

Robert Grudzień – organy

Krzysztof Drzewiecki – tenor

1. W.A. Mozart (1756-1791)
- Fantasie d-moll KV 397
- Aria z Oratorium Davide penitente
KV 469
2. J.K. Kuchar (1751-1829)
- Fantasia pastoralis
3. L.A. Niedermayer (1802-1861)
- Aria Pieta Signore z opery „Allessandro Stradella”
4. M. Surzyński (1866-1924)
- Improwizacja na temat „Święty Boże”
5. F. Nowowiejski (1877-1946)
- Nie opuszczaj nas, op. 11 nr 2
6. C. Franck (1822-1890)
- Panis Angelicus
7. M. Sawa (1937-2005)
- Koncert na organy solo (1990)
8. E. Pasini (*1925)
- Fantasia G-Dur

12 maja 2004 r.

Gedymin Grubba – organy

1. G. Grubba (*1981)
- Introdukcja i Passacaglia a-moll
- Symfonia drama
2. F. Mendelssohn-Bartholdy (1809-1847)
- II Sonata c-moll op. 65
- III Sonata A-Dur op. 65
3. J.S. Bach (1685-1750)
- Chorał: Wenn wir in hochsten Noten
sein BWV 641

4. T. Dubois (1837-1924)

- Toccata G-Dur

15 maja 2004 r.

Józef Kotowicz – organy

1. D. Buxtehude (1637-1707)
- Preludium i Fuga e-moll BuxWV 142
2. J.S. Bach (1685-1750)
- Trio „Allein Gott in der Hoch sei
Ehr” BWV 664
3. L. Boellmann (1862-1897)
- Suita Gotycka
4. M.E. Bossi (1861-1925)
- Chant du soir
5. S. Lindblad (ur. 1958)
- Hommage
6. J.P. Sousa (1854-1932)
- Star and Stripes forever
7. J. Grison (1842-1896)
- Toccata

15 maja 2005 r.

Józef Serafin – organy

1. J.S. Bach (1685-1750)
- Preludium i Fuga Es-Dur BWV 552
- Preludium i Fuga a-moll BWV 543
2. C. Franck (1822-1890)
- Fantazja A-Dur
3. F. Liszt (1811-1886)
- Consolation As-Dur
- Consolation Es-Dur

18 maja 2005 r.

Arkadiusz Bialic – organy

1. J.S. Bach (1685-1750)
- Fantazja G-Dur BWV 572
- Chorał: Wachet auf, ruft uns die
Stimme BWV 645
- Allein Gott in der Hoh sei Ehr BWV 662
- Komm, Gott Schopfer, Heiliger Geist
BWV 667

2. F. Mendelsohn-Bartholdy (1809-1847)

- Preludium i Fuga c-moll

3. C. Franck (1822-1890)

- Preludium, Fuga i Wariacja h-moll

4. L. Vierne (1870-1937)

- Toccata b-moll op. 53 no. 6

21 maja 2005 r.

Krzysztof Drzewiecki – organy

Zofia Kotlicka-Wiesztorft

– **sopran**

1. J.S. Bach (1685-1750)

- Preludium i Fuga g-moll BWV 535a

- Aria z kantaty BWV 21

2. W.A. Mozart (1756-1791)

- Aria: Et incarnatus est (Grosse Messe c-moll KV 427)

3. A. Part (*1936)

- Pari Intervallo

4. C. Saint-Saens (1835-1921)

- Ave Maria

5. J. Maklakiewicz (1899-1954)

- Ave Maria

6. J.S. Bach, Ch. Gounod (1818-1893)

- Ave Maria

7. F. Mendelssohn-Bartholdy (1809-1847)

- IV Sonata B-Dur op. 65

25 maja 2005 r.

Waldemar Gawiejnowicz

– **organy**

Malgorzata Olejniczak – sopran

1. J.S. Bach (1685-1750)

- Sinfonia (Kantata 29)

- Aria: Quia respexit (Magnificat D-Dur BWV 243)

- Aria: Mein glaubiges Herze (Kantata BWV 68)

2. J.S. Bach, Ch. Gounod (1818-1893)

- Ave Maria

3. R. Wagner (1813-1883)

- Chór pielgrzymów („Tannhauser”)

4. G. Faure (1845-1924)

- Pie Jesu (Requiem op. 48)

5. J. Maklakiewicz (1899-1954)

- Oratorium (Msza Polska)

6. W. Lutoslawski (1913-1994)

- Lacrimosa

7. S. Barber (1910-1981)

- Adagio (I Kwartet smyczkowy op. 11)

8. W.A. Mozart (1756-1791)

- Alleluja (Motet „Exultate, julilate” KV 165)

9. Ch.M. Widor (1844-1937)

- Toccata (V Symfonia f-moll op. 42)

10. G.F. Haendel (1685-1759)

- Aria: Rejoice greatly (Mesjasz)

14 maja 2006 r.

Piotr Grajter – organy

Andrzej Szadejko – organy

Zofia Kotlicka-Wiesztorft

– **sopran**

Piotr Kusiewicz – tenor

Grzegorz Ufnal – baryton

1. A. El Sabio (1252-1284)

- 2 Cantigas: Rosa das Rosas

- Santa Maria

2. J.S. Bach (1685-1750)

- O Mensch beweine dein Sunden gross BWV 622

- Seufzer, Tranen z Kantaty BWV 21

- Quia fecit mihi magna z Magnificat

- Preludium Es-Dur BWV 552

3. G. Caccini (1550-1618)

- Ave Maria

4. W.A. Mozart (1756-1791)

- Laudate Dominum z „Vesperae solennes de confessore”
- Aria z oratorium „Davide penitente”
- 5. L. Vierne (1870-1937)
  - Ave verum
- 6. Zbigniew Preisner (*1955)
  - Lacrimosa z „Requiem dla mojego Przyjaciela”

20 maja 2006 r.

Krzysztof Urbaniak – organy

Aleksandra Resztik – sopran

1. J.S. Bach (1685-1750)

- Z Pasji wg św. Jana: Zerfliesse mein Herze
- 2. W.A. Mozart (1756-1791)
  - z Mszy c-moll KV 476: Et incarnatus est
- 3. G.F. Haendel (1685-1759)
  - Z oratorium Messiah: I know that my Redeemer liveth
- 4. F. Mendelssohn-Bartholdy (1809-1847)
  - Sonata A-Dur (op. 65)
- 5. G. Faure (1845-1924)
  - Z Messe de Requiem: Pie Jesu, En Priere
- 6. J. Maklakiewicz (1899-1954)
  - Offertorium
- 7. M. Reger (1873-1916)
  - 2. Sonata d-moll (op. 60)

25 maja 2006 r.

Michał Wachowiak – organy

Henryk Wierzchoń – dyrygent

Orkiestra i Chór Żeński

Państwowego Zespołu Szkół

Muzycznych im. Artura

Rubinsteina w Bydgoszczy

Chór Męski Salezjańskiej

Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej w Lutomiersku

1. W. Kowalski (1921-1993)
    - Msza Polska (fragm.) Hymn
  2. Louis Vierne (1870-1937)
    - IV Symfonia organowa op. 32
  3. R. Twardowski (*1930)
    - Tryptyk Mariacki
  4. C. Franck (1822-1890)
    - Panis Angelicus
  5. G.F. Haendel (1685-1759)
    - Alleluja z Oratorium Mesjasz
- 28 maja 2006 r.**
- Andrzej Szadejko – organy**
- Grzegorz Różycki – bas**
1. M. Zwierzchowski (+ 1760)
    - Tuba Mirum z Requiem na bas,
2 trąbki i basso continuo
  2. Anonim (XVIII w.)
    - Missa piana per organo
  3. J. Haydn (1732-1809)
    - ze Stworzenia Świata: 2 Arie Rafaela
  4. J.S. Bach (1685-1750)
    - z Chorałów Lipskich: Schmucke dich, o liebe Seele a 2 Clav. et Ped
BWV 654
  5. W.A. Mozart (1756-1791)
    - Aria koncertowa Bald muss ich dich verlassen
  6. E. Batiste (1820-1876)
    - Elevation Es-Dur
  7. L. Lefebure-Wely (1817-1869)
    - Communion F-Dur
  8. G. Rossini (1792-1868)
    - Quoniam na bas - baryton i organy
  9. A. Freyer (1803-1883)
    - Concert-Fantasie op. 1 f-moll

19 maja 2007 r.

Joachim Grubich – organy

Andrzej Szadejko – organy

1. J.S. Bach (1685-1750)
- Fantazja g-moll BWV 542
2. A. Karczyński (1882-1973)
- Sonata b-moll op. 38
3. M. Sawa (1937-2005)
- Sekwens
4. F. Liszt (1811-1886)
- Fantazja i Fuga n/t B-A-C-H

26 maja 2007 r.

Jan Bokszczanin – organy

Magdalena Andreew-Siwek

– sopran

1. F. Mendelssohn-Bartholdy (1809-1847)
- Sonata nr 4 B-Dur op. 65
- Jerusalem z Oratorium Paulus op. 36
2. E. Chausson (1855-1899)
- Ave Verum Corpus op. 3
3. J. Brahms (1833-1897)
- Preludium choralowe op. 122 posth.
Herzlich thut mich verlangen
4. A.L. Clapisson (1808-1866)
- Priere z opery Le Code noir
5. G. Verdi (1813-1901)
- Ave Maria
6. M. Sawa (1937-2005)
- Magnificat
7. W. Lutoslawski (1913-1994)
- Lacrimosa (1937)
8. A. Tansman (1897-1986)
- Duex Piece Hebraiques na ograny
Invention (1951)
9. Gospel (opr. Marcin Zieliński)
- My soul is a witness Swing low,
sweet chariot

10. P. Eben (*1929)

- Festive Voluntary (1986) z wariacji
nt. Good King Vinesclas

25 maja 2008 r.

Maria Magdalena Kaczor

– organy

Chór Kameralny „Akolada”

1. A. Boely (1785-1858)
- Preludium i Fuga b-moll op. 18
2. J.S. Bach (1685-1750)
- Preludium i Fuga a-moll BWV 543
- Allein Gott in der Hoh sei Ehr BWV
662
3. O. Messiaen (1908-1992)
- L'Ascension, cz. III

28 maja 2008 r.

Aleksander Leńniczuk – organy

Tomasz Piętak – tenor

1. C. Franck (1822-1890)
- Fantasie a
- Panis Angelicus
- Cantabile H
2. J.G. Rheinberger (1839-1901)
- Wenn ale untreu werden
- Unser Vater
- Ave Maria
3. F. Mendelssohn-Bartholdy (1809-1847)
- Gott, sei mir gnadig z Oratorium
Paulus
4. S. Moniuszko (1819-1872)
- Modlitwa
- Offertorium z Mszy Piotrowińskiej
- Psalm 1

31 maja 2008 r.

Andrzej Szadejko – organy

Piotr Kusiewicz – tenor

1. A. Szadejko (*1974)

- Wariacje choralowe na temat pieśni wielkopostnej „Jezu Chryste, Panie miły”

2. F. Liszt (1811-1886)

- Psalm 23

- Ave Maria

3. J. Jongen (1873-1953)

- Caprice-Improvisation op. 37 nr 2

4. L. Vierne (1870-1937)

- Ave verum

5. K. Górski (1859-1924)

- Fantasia f-moll

7 czerwca 2008 r.

Andrzej Nanowski – organy,

instrumenty elektroniczne

Mariusz Klimek – tenor, flet

Piotr Kusiewicz – tenor

1. J.S. Bach (1685-1750)

- Geistliche Lieder – wybór

2. Improwizacje

16 maja 2009 r.

Magdalena Czajka – organy

1. J.S. Bach (1685-1750)

- Fantazja c-moll BWV 562

- Preludium choralowe: O Mensch, bewein dein Sünde gross BWV 622

2. F. Mendelssohn-Bartholdy (1809-1847)

- Preludium i fuga c-moll op. 37/1

3. J.H. Knecht (1752-1817)

- Thema mit vier Veränderungen

4. Ch.H. Rinck (1770-1846)

- Konzert F-Dur

5. A.P. Boely (1785-1858)

- Fantaisie et Fugue en Si bemol Majeur

17 maja 2009 r.

Mauricio Conca AM Gdańsk

– organy

Chór Kameralny Goldberg Vocal Ensemble pod dyrekcją Andrzeja Szwalbego

1. M.E. Bossi (1861-1925)

- Chant du soir op. 92 nr 1

2. C. Franck (1822-1890)

- Chorał E-Dur nr 3

3. F. Mendelssohn-Bartholdy (1809-1847)

- allegro assai vivace z sonaty f-moll op. 65 nr 1

4. A. Szadejko (*1974)

- Missa Brevis (prawykonanie)

23 maja 2009 r.

Jakub Chachulski – organy

Anna Fijalkowska – alt

1. D. Buxtehude (1637-1707)

- Preludium in e BuxWV 143

- Preambulum in a BuxWV 158

2. J. Reincken (1623-1722)

- Fuga in g

3. N. Bruhns (1665-1697)

- Preludium in G

4. W. Żeleński (1837-1921)

- „Na Anioł Pański”

5. A. Kurylewicz (1932-2007)

- Trzy Psalmi op. 32

6. B. Szabelski (1896-1979)

- Largo z Sonaty na organy

7. W. Lutosławski (1913-1994)

- Lacrimosa

8. M. Sawa (1937-2005)

- De Profundis

24 maja 2009 r.

Andrzej Szadejko – organy

Ewa Godlewska – sopran

1. F. Mendelssohn-Bartholdy (1809-1847)

- Preludium i Fuga d-moll op. 37/3
- Jerusalem z oratorium Paulus
- 2. J.S. Bach (1685-1750)
- Bist du bei mir Mein glaubiges Herze
- 3. W.A. Mozart (1756-1791)
- Alleluja z Exultate Jubilate
- 4. G. Bizet (1838-1875)
- Agnus Dei
- 5. F.W. Markull (1816-1887)
- Nachspiel op. 62 nr 2
- Christus der ist mein Leben op. 123 nr 2
- Nachspiel op. 62 nr 1
- 6. G. Verdi (1813-1901)
- Ave Maria – aria Desdemony z opery „Otello”
- 7. G. Bellini (1801-1835)
- Casta Diva – aria Normy z opery „Norma”
- 8. F. Cilea (1866-1950)
- Io sono el’umile ancella – aria z opery „Adriana Lecouvreur”
- 9. A. Szadejko (*1974)
- preludium, fuga i postludium e-moll

3 maja 2010 r.

Elżbieta Karolak – organy

Katarzyna Holysz – sopran

- 1. J.S. Bach (1685-1750)
- Preludium i Fuga BWV 544
- Erbarme dich, aria z Pasji Mateuszo-
wej
- 2. A. Stradella (1639-1682)
- Pieta Signore
- 3. P. Żelechowski (XVII w.)
- Fantasia Sopra Primo Tono
- 4. C. Monteverdi (1562-1643)
- Disprezzata Regina, lament Ottavii
z opery i coronazione di Poppea

- 5. G. Persiani (1799-1869)
- Cari giorni aria z opery Ines de Ca-
stro
- 6. F. Nowowiejski (1877-1946)
- III Symfonia a-moll organowa op. 45
„Lourdes”
- III Symfonia „Le miracle”
- III Symfonia – Epilog
- 7. P. Mascagni (1863-1945)
- Intermezzo z opery „Rycerskość wie-
śniacza”
- 8. W. Wawilow (1925-1973)
- Ave Maria

12 maja 2010 r.

Maciej Zakrzewski – organy

Monika Cichocka – sopran

- 1. F. Mendelssohn-Bartholdy (1809-
-1847)
- Sonata nr 3 A-Dur
- 2. J.S. Bach (1685-1750)
- Aria Quia respexit z „Magnificatu”
- Aria Blute nur z „Pasji wg św. Mate-
usza”
- 3. W. Wawilow (1925-1973)
- Ave Maria
- 4. G.B. Pergolesi (1710-1736)
- Cujus animam gementem Vidit suum
ze Stabat Mater
- 5. A. Vivaldi (1678-1741)
- Domine Deus z Glorii
- 6. M.J. Żebrowski (1702-1770)
- Suscepit Israel z Magnificatu
- 7. J.F. Haendel (1685-1759)
- Let the bright Seraphim z Oratorium
Samson
- 8. M. Durufle (1902-1986)
- Prelude et fugue sur le nom d’Alain
op. 7

14 maja 2010 r.

Andrzej Szadejko – organy

Piotr Kusiewicz – tenor

1. J.S. Bach (1685-1750)
  - Fantazja i Fuga a-moll BWV 561
  - Adagio BWV 564
  - Geistliche Lieder – wybrane utwory
2. L. Vierne (1870-1937)
  - Communion Stele pour un enfant defunt z tryptyku op. 58
  - Ave Verum

16 maja 2010 r.

Michał Markuszewski – organy

Lucja Szablewska – sopran

1. W.A. Mozart (1756-1791)
  - Overture C-Dur KV 399
  - Agnus Dei z Mszy Koronacyjnej
  - Ave Verum Corpus
2. G. Giordani (1751-1798)
  - Caro mio Ben
3. G. Faure (1845-1924)
  - Pie Jesu
4. M. Markuszewski (*1980)
  - Preludium pro Organo Pleno – improwizacja w stylu barokowym
  - Fantazja Maryjna – improwizacja w stylu romantycznym
5. W. Lutosławski (1913-1991)
  - Lacrimosa
6. A. Panufnik (1914-1991)
  - Modlitwa do Matki Bożej Skępskiej
7. S. Moryto (*1947)
  - Antyfony cz. III i IV
8. C. Franck (1822-1890)
  - Panis Angelicus
  - Piece Heroique

8 maja 2011 r.

Elena Chernikova – organy

1. M. Szukh (*1952)
  - De profundis
2. M. Sawa (1937-2005)
  - Postludium (1970)
3. V. Kikta (*1941)
  - Burlesque z VI Suitu Karpackie medytacje (1989)
4. A. de Klerk (1917-1998)
  - Cztery inwencje
5. J.S. Bach (1685-1750)
  - Preludium choralowe Liebster Jesu, wir sind hier BWV 731
6. D. Buxtehude (1637-1707)
  - Ciacona in e BuxWV 160
  - Preludium choralowe Schmücke dich, o liebe Seele BWV 654
7. R. Purvis (1913-1994)
  - Greensleeves
8. Ch.M. Widor (1844-1937)
  - Allegro vivace z Symfonii f-moll nr 5, op. 42 nr 1

15 maja 2011 r.

Waldemar Krawiec – organy

Magdalena Gołąb – mezzosopran

1. A. Guilment (1837-1911)
  - Marche Nuptiale op. 90
  - Meditation – Priere op. 90
  - Paraphrase sur un Choeur de Judas Macchabee de Haendel op. 90
2. F. Mendelssohn-Bartholdy (1809-1847)
  - Aria Jerusalem z oratorium Paulus
3. J.S. Bach (1685-1750)
  - Aria Erbarme dich z „Pasji Mateuszowej”
  - Preludium i fuga C-Dur BWV 547

4. J.F. Haydn (1732-1809)
- Aria Fac me vere ze Stabat Mater
5. C. Franck (1822-1890)
- Panis Angelicus
6. J. Świder (*1930)
- Ave Maria
9. M. Sawa (1937-2005)
- Sekwens
- 19 maja 2011 r.**
Marcin Simela – organy
Przemysław Cierzniewski – tenor
1. L. Vierne (1870-1937)
- Allegro Maestoso z III Symfonii fis-moll
2. J.S. Bach (1685-1750)
- Bist du bei mir ze zbioru Geistliche Lieder
- Aria Deposuit potentes z Magnificatu BWV 243
3. M.J. Żebrowski (1702-1770)
- aria Sicut locutus est z Magnificatu
4. L. van Beethoven (1770-1827)
- Ave Maria
5. M. Surzyński (1866-1924)
- Capriccio op. 36 nr 4
6. H. Seroka (*1949)
- Ave Maria
7. A. von Doss (1823-1886)
- Ave Maria
8. L. Niedermeyer (1802-1861)
- Pieta, Signore
9. F. Mendelssohn-Bartholdy (1809-1847)
- Sonata organowa f-moll op. 65 nr 1
- 12 maja 2012 r.**
Rafal Gumiela – organy
Kamil Gumiela – saksofon
1. J. Rheinberger (1839-1901)
- Sonata in F Major No. 20, op. 196 (organy solo)
- I. Praeludium
- Sonata in F Major No. 20, op. 196 (organy solo)
- II. Intermezzo
- Sonata in F Major No. 20, op. 196 (organy solo)
- III. Pastorale
- Sonata in F Major No. 20, op. 196 (organy solo)
- IV. Finale
2. A. Piazzolla (1921-1992)
- Tango-Etude nr 3 (saksofon solo)
3. A. Thomys (1929-2005)
- Miniatury w różnych stylach (saksofon solo)
4. E. Bozza (1905-1991)
- Improvisation et Caprice pour saxophone solo
5. M. Sawa (1937-2005)
- Fantazja koncertująca na saksofon i organy
- 23 maja 2012 r.**
Szymon Olszański – organy
Szymon Idziński – trąbka
1. K. Górski (1859-1924)
- Fantazja f-moll
2. P. Baldassari (1690-1768)
- Sonata C-Dur na trąbkę i organy
3. A. Corelli (1653-1713)
- Sonata nr VIII na trąbkę i organy
4. O. Latry (1962)
- Salve Regina
5. H. Purcell (1659-1695)
- Sonata D-Dur na trąbkę i organy
6. G. Viviani (1638-1693)
Sonata nr 1 na trąbkę i organy

7. P. Cochereau (1924-1984)

- Variations sur Adeste Fideles

27 maja 2012 r.

Bartosz Jukubczak – organy

1. J.S. Bach (1685-1750)

- Preludium i fuga C-Dur BWV 545

2. F. Mendelssohn-Bartholdy (1809-1847)

- Thema mit Variationen D-Dur

3. J. Jongen (1873-1953)

- Scherzetto, op. 108 nr 1

4. F. Nowowiejski (1877-1946)

- IV Symfonia d-moll op. 45 nr 4

- I cz. Adagio. Allegro Moderato

5. J. Brahms (1833-1897)

- Preludium i fuga g-moll

- Preludium choralowe Es ist ein Ros entsprungen op. 122 nr 8

6. Ch. Toumemire (1870-1939)

- Choral-Improvisation sur le Victimae paschal

Letnie Koncerty Muzyki Organowej i Kameralnej

3 sierpnia 2005 r.

Ewa Polska – organy

1. J. Rutter (ur. 1945)

- Toccata in seven

2. D. Buxtehude (1637-1707)

- Ciaconna e-moll Bux WV 160

3. S. Karg-Elert (1877-1933)

- Nun danket alle Gott

4. C.S. Lang (1891-1971)

- Fanfara

17 sierpnia 2005 r.

Leszek Szarzyński – flet

Robert Grudziń – organy

1. J.S. Bach (1685-1750)

- Preludium i Fuga c-moll BWV 546

- Opracowania choralowe:

„Komm Gott Schoepfer, Heiliger Geist”

BWV 667

„Dies sind die Heil’ge Zehn Gebot”

BWV 635

„Wenn nur den lieben Gott lässt walten”

BWV 690

3. J. Brahms (1833-1897)

- Preludia choralowe:

„O Welt, ich muss dich lassen”

„Herzlich tut mich verlangen”

4. M. Reger (1873-1916)

- Benedictus

5. G. Faure (1845-1924)

- Pavanne (opr. M. Setchell)

6. E. Elgar (1857-1934)

- Military March „Pomp and Circumstance“ – (opr. A. Lemare)

24 sierpnia 2005 r.

Przemysław Kapitula – organy

1. J.S. Bach (1685-1750)

- Fantazja i Fuga g-moll

- preludium choralowe nt. „Herzlich thut mich verlangen”

2. W.A. Mozart (1756-1791)

- Fantazja f-moll

3. J. Brahms (1833-1897)

- 2 preludia choralowe nt. „Herzlich thut mich verlangen”

4. C. Franck (1822-1890)

- Chorał a-moll

2 sierpnia 2006 r.

Ewa Polska – organy

Przemysław Wawrzyniak

- **dudy szkockie**

1. J. Rutter (ur. 1945)

- Toccata in seven

2. D. Buxtehude (1637-1707)

- Ciaconna e-moll Bux WV 160
- 3. S. Karg-Elert (1877-1933)
- Nun danket alle Gott
- 4. C.S. Lang (1891-1971)
- Fanfara

16 sierpnia 2006 r.

Karol Hilla – organy

1. J.S. Bach (1685-1750)
- Preludium i Fuga c-moll BWV 546
- Opracowania choralowe:
„Komm Gott Schoepfer, Heiliger Geist“ BWV 667
„Dies sind die Heil’ge Zehn Gebot“ BWV 635
„Wenn nur den lieben Gott lässt walten“ BWV 690
2. J. Brahms (1833-1897)
- Preludia choralowe:
„O Welt, ich muss dich lassen“
„Herzlich tut mich verlangen“
3. M. Reger (1873-1916)
- Benedictus
4. G. Faure (1845-1924)
- Pavanne (opr. M. Setchell)
5. E. Elgar (1857-1934)
- Military March „Pomp and Circumstance“ – (opr. A. Lemare)

8 sierpnia 2007 r.

Piotr Rachoń – organy

1. J.S. Bach (1685-1750)
- Toccata i fuga d-moll BWV565
2. F. Rączkowski (1906-1989)
- Boga-Rodzica (wersja nieopublikowana)
3. Tańce z tabulatury Jana z Lublina (XVI w.)
4. M. Surzyński (1860-1924)
- improwizacja nt. pieśni kościelnej

„Święty Boże”

5. M. Durufle (1902-1986)
- wariacje choralowe „Venti Kreator”
6. F. Liszt (1811-1886)
- „Ave Maria von Arcadelt”
7. L. Vierne (1870-1937)
- „Carillion” op. 54 nr 6

29 sierpnia 2007 r.

Iwona Karwacka – organy

1. J. Pachelbel (1653-1706)
- Aria Quarta aus dem Hexachordum Apollinis
2. J.S. Bach (1685-1750)
- „Allein Gott in der Höh sei Ehr“ BWV 662
3. F. Mendelssohn-Bartholdy (1809-1847)
- Sonata B-Dur op. 65 nr 4
4. J. Brahms (1833-1897)
- Preludium choralowe „Herzlich tut mich verlangen” op. 122 nr 11
5. J. Alain (1911-1940)
- „Choral Cistercien pour une élévation”
- „Berceuse sur deux notes qui cornent”
- „Ballade en mode phrygien”
- „Petite pièce”
6. E. Gigout (1844-1925)
- Toccata

5 sierpnia 2009 r.

Piotr Bielski – organy

1. N. Bruhns (1665-1697)
- Preludium e-moll
2. J.G. Walther (1684-1748)
- Concerto h-moll del sign Vivaldi
3. J.S. Bach (1685-1750)
- Chorał „Wenn wir in hochsten Noten sein”

- Chorał „Herzlich thut mich verlangen”
- Passacaglia c-moll
- Chorał z kantaty „Jesu bleibet meine freude”

4. M. Reger (1873-1916)

- Toccata d-moll

19 sierpnia 2009 r.

Witold Zalewski – organy

1. J.S. Bach (1685-1750)

- Toccata i fuga d-moll BWV 565
- Chorał z kantaty „Jesu bleibet meine Freude“ BWV 147

2. M. Surzyński (1899-1924)

- Wariacje na temat pieśni kościelnej „Kto się w opiekę“

3. J. Łuciuk (*1927)

- Cantus de Ascensione (z Tricpticum Paschale)

4. F. Nowowiejski (1877-1946)

- „In Paradisum” Poemat na organy solo (fragmenty)

5. B.K. Przybylski (*1941)

- „Rota” Passacaglia na temat Feliksa Nowowiejskiego

4 sierpnia 2010 r.

Gedymin Grubba – organy

1. J.S. Bach (1685-1750)

- Preludium i Fuga G-Dur BWV 541

2. A. Guilmant (1837-1911)

- V Symfonia organowa op. 80

8 sierpnia 2012 r.

Hanna Dys – organy

Marek Tomaszewski

– gitara klasyczna

Paweł Tomaszewski

– gitara klasyczna

1. A. Claussmann (1850-1926)

- Toccata in a

2. F. Nowowiejski (1877-1946)

- Introdukcja na temat Victimae paschali laudes op. 9 nr 7

3. M. Sawa (1937-2005)

- Preludium na temat Bogurodzicy
- 4. H.A. Stamm (ur. 1958)

- Rondo alla celtica

5. E. Gigout (1844-1925)

- Toccata h-moll

15 sierpnia 2012 r.

Jakub Garbacz – organy

1. J.G. Walther (1684-1748)

- Koncert h-moll

2. L. Boëllmann (1862-1897)

- Suita Gotycka

22 sierpnia 2012 r.

Paweł Seligman – organy

Kacper Chabrowski – akordeon

1. D. Buxtehude (1637-1707)

- Preludium chorałowe „Herr Christ, der einig Gottes Sohn” BuxWV 192

2. N. Sejan (1745-1819)

- Fuga d-moll

3. J.S. Bach (1685-1750)

- Preludium i Fuga c-moll BWV 546

4. F. Mendelssohn-Bartholdy

(1809-1847)

- Sonata c-moll op. 65 nr 2

5. E. Gigout (1844-1925)

- Toccata h-moll

Akcja „Ratujemy organy”

5 grudnia 2007 r.

Adam Klarecki – organy

1. Warszawska Tabulatura Organowa

- Capriccio e proportia – Fuga

2. J.P. Sweelinck (1562-1621)

- Wariacje chorałowe „Mein junges Leben hat Ein End”

3. J. Pachelbel (1653-1706)

- Preludium, fuga i ciacona in d

4. J.S. Bach (1685-1750)

- Toccata i Fuga d-moll BWV 565

5. F. Mendelssohn-Bartholdy (1809-1847)

- II Sonata Organowa c-moll op. 65

Kościół pod wezwaniem Najświętszego Serca Pana Jezusa w Bydgoszczy

Kościół pw. NSPJ znajduje się na placu Piastowskim w Bydgoszczy. „Zbudowany został w latach 1910-1913 dla niemieckich katolików”¹⁶. Pierwszym administratorem NSPJ został ks. Franciszek Schirmer, jego pomocnikiem był ks. Józef Kliche. W 1920 kościół przeszedł na własność katolików polskich.

Organy zostały zbudowane w roku 1912 przez bydgoskiego organmistrza Paula Voelknera. Pierwotnie miały 28 głosów, a dyspozycja odznaczała się typowym dla warsztatu Voelknera romantycznym charakterem. W roku 2002 remont instrumentu przeprowa-

dziła firma organmistrzowska Ars Organum Adama Olejnika z Głogusza. W czasie tych prac zamontowano nową, cichobieżną dmuchawę oraz poddano gruntowej renowacji stół gry. Organy usytuowane są na murowanej emporze muzycznej w zachodniej części kościoła. Prospekt architektoniczny, jednosekcyjny,

¹⁶ I. Kuberska, *Architektura sakralna Bydgoszczy w okresie historyzmu*, [w:] Z. Wachowiak (red.), *Materiały do dziejów kultury i sztuki Bydgoszczy i regionu*, zeszyt 3, Bydgoszcz 1998, s. 75.

pięćoosiowy, założony na wysokim cokole z płycinami, neobarokowo-regencyjny, ozdobiony bogatą dekoracją snycerską. Utrzymany jest w ciemnej kolorystyce, marmoryzowany, detal snycerski złocony. Piszczalki prospektowe są oryginalne, cynowe, z warsztatu Voelknera. Prospekt częściowo grający – zawiera piszczałki głosów Prinzipal 8' i Octave 4'¹⁷. Obecnie trwają prace remontowe, mające na celu przywrócenie pierwotnej dyspozycji instrumentu.

Organista – Szczepan Jankowski (1900-1990)

Był organistą, wirtuozem, dyrygentem chórów i kompozytorem. W drugiej klasie szkoły ludowej stracił wzrok. Na muzyczne uzdolnienia Szczepana zwrócili uwagę wykładowcy w bydgoskim Zakładzie dla Niewidomych. W 1921 r. rozpoczął pracę jako drugi organista w kościele pw. NSPJ w Bydgoszczy. W 1925 r. był już samodzielnym organistą. W tym kościele grał do późnej starości. W czasie okupacji niemieckiej

nadal grał w kościele „dozwoloną” muzykę, w którą wplatał fragmenty „Mazurka Dąbrowskiego”. W 1985 r. obchodził wraz z „Chórem Pań” 60-lecie śpiewania na chwałę Bożą. Rok później uroczyste obchodzono jego 65-lecie gry na organach w kościele pw. NSPJ w Bydgoszczy. Jeszcze w 1989 r., na rok przed śmiercią, grał od czasu do czasu na „swoich ukochanych organach”. Zmarł w Bydgoszczy 7 IV 1990 r. i spoczywa na cmentarzu parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa przy ulicy Ludwikowo¹⁸.

Koncerty organowe w kościele pod wezwaniem Najświętszego Serca Pana Jezusa w Bydgoszczy

Festiwal Młodych Organistów i Wokalistów

4 Października 1999 r.

Michał Wachowiak – organy

1. D. Buxtehude (1673-1707)
- Preludium i fuga fis-moll

¹⁷ http://www.organy.art.pl/instrumenty.php?instr_id=678 (dostęp: 19.11.2014).

¹⁸ Por. Z. Pruss, A. Weber, R. Kuczma, *Bydgoski leksykon muzyczny*, Bydgoszcz 2004, s. 234-235.

2. J.S. Bach (1685-1750)	- Sonata nr 3 A-Dur op. 65
- Chorały Schublerowskie:	5. C. Saint-Saens (1835-1921)
„Wachet auf, ruft uns die Stimme”	- Ave Maria
„Ach liebe bei uns, Herr Jesu Christ”	6. G. Faure (1845-1924)
3. J. Brahms (1833-1897)	- Pie Jesu z Requiem
- Chorał: „Herzlich tut mich Verlangen”	7. G. Verdi (1813-1901)
4. C. Franck (1822-1890)	- Lament Desdemony – Ave Maria z opery „Otello”
- Preludiu, fuga i wariacja h-moll	8. J.S. Bach (1685-1750)
5. J. Alain (1911-1940)	- Toccata, Adagio i Fuga C-Dur BWV
- Postlude pour l’office de Complies	564
6. F. Liszt (1811-1886)	
- Preludium i fuga B-A-C-H	

23 maja 2007 r.

Jakub Pankowiak – organy

Marzena Michalowska – sopran

1. D. Buxtehude (1637-1707)
- Toccata d-moll BuxWV 155
2. G.F. Haendel (1685-1759)
- Torna mia waghegar z opery „Allcina”
3. W.A. Mozart (1756-1791)
- Alleluja z Exultate, Jubilate KV 165
- Agnus Dei z Mszy Koronacyjnej KV 317
4. F. Mendelssohn-Bartholdy (1809-1847)

Akcja „Ratujemy organy”

7 listopada 2007 r.

Jakub Kwintal – organy

1. D. Buxtehude (1637-1707)
- Preludium i Fuga C-Dur BuxWV 137
2. F. Mendelssohn-Bartholdy (1809-1847)
- Preludium i fuga c-moll op. 37
3. J.S. Bach (1685-1750)
- Wer nun der lieben Gott BWV 647
- Wo soll ich fliehen BWV 646
- Passacaglia i fuga c-moll BWV 582

Kościół pod wezwaniem Świętego Wojciecha w Bydgoszczy

Kościół ewangelicki pw. św. Jana Apostoła to obecnie kościół katolicki pw. św. Wojciecha. Świątynia znajduje się przy ul. Nowogrodzkiej w dzielnicy Okole w Bydgoszczy, nieopodal Kanalu Bydgoskiego. Budowa świątyni odbywała się w latach 1912-1913, projektodawca jest nieznany. Kościół zbudowany został w stylu eklektycznym, łączącym cechy barokowe i klasycystyczne. Świątynia jest trójnawowa, otynkowana, o układzie pseudobazylikowym z emporami we wnętrzu, założona na planie krzyża lacińskiego z zamkniętym prosto prezbiterium skierowanym na południe. Nad portalem fasady zachodniej postawiono kamienną figurę św. Jana Apostoła. Świątynia służyła niemieckiej gminie kościoła ewangelicko-unijnego do 1945 r. Po roku 1920 liczba ewangelików w Bydgoszczy znacznie się zmniejszyła. Ostatnim proboszczem w latach 30. był pastor Hans Staffehl, który jednocześnie prowadził parafię na Wilczaku. Po odejściu Niemców z Bydgoszczy parafia ewangelicka przestała istnieć. Władze miejskie przekazały

świątynię do użytku katolikom. Poświęcona została 15 kwietnia 1945 i otrzymała wezwanie św. Wojciecha. 1 października 1946 r. kard. August Hlond erygował parafię. Świątynię przystosowano do sprawowania liturgii katolickiej¹⁹.

Organy zbudowała firma Paula Voelknera. Prac przy instrumencie dokonywała firma organmistrzowska Józefa Sobiechowskiego z Bydgoszczy. W 1958 r. stół gry został obrócony o 180 stopni. Tej zmiany dokonał Kazimierz Urbański z Bydgoszczy, który od tego czasu objął opiekę nad instrumentem. Remonty instrumentu przeprowadzane były przez Kazimierza Urbańskiego w roku 1973 oraz 1996. Organy posiadają bogaty, neobarokowy,

architektoniczny prospekt, złożony z trzech wieżyczek piszczałkowych, rozdzielonych płaskimi, jednokondygnacyjnymi polami piszczałkowymi. Prospekt założony jest na wysokim cokole z płycinami. Całość flankowana akantowymi uszakami. Analogiczne dekoracje

w formie kotarek znajdują się na wieżyczkach piszczałkowych. W prospekcie zachowane są oryginalne, pochodzące z warsztatu Voelknera, cynowo-cynkowe, polerowane piszczałki. Prospekt utrzymany jest w jasnej kolorystyce, detal snycerski jest złożony²⁰.

Organista – Franciszek Templin (1917-2012)

Był organistą, dyrygentem chórów, pedagogiem szkół muzycznych w Bydgoszczy. W maju 1946 r. został organistą w parafii pw. św. Wojciecha na Okolu.

¹⁹ Derkowska-Kostkowska, P. Winter, *Z historii zboru ewangelickiego na Wilczaku*, [w:] *Kalendarz Bydgoski 1998*, Bydgoszcz 1998, s. 219.

²⁰ Por. M. Kołodziej, *Paul B. Voelkner – życie i twórczość organmistrzowska*, Bydgoszcz 2012, s. 30, [mps].

Dzięki staraniom ks. Zdzisława Balcerka założył przy tej parafii kolejny około 50-osobowy chór (istniał do 1986 r., do wtedy Templin pracował na stanowisku organisty). Praca jako dyrygenta zaowocowała licznymi koncertami i występami chóru z orkiestrą i solistami oraz udziałem w zjazdach i konkursach chórów²¹. Za działalność na rzecz kościoła, pracę organisty i dyrygenta otrzymał w 2001 r. dyplom – Zasłużony dla Archidiecezji Gnieźnieńskiej. Inne odznaczenia państwowe, jak np. Złoty Krzyż Zasługi (1975) i Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (1982), nagrody i wyróżnienia otrzymał za pr-

wie 50-letnią pracę pedagogiczną w Zespole Szkół Muzycznych w Bydgoszczy, gdzie był nauczycielem gry na organach²². Franciszek Templin zmarł 10 sierpnia 2012 r. w wieku 95 lat. Uroczystości pogrzebowe odbyły się 16 sierpnia 2012 r. na cmentarzu parafii pw. Chrystusa Króla na Jarach.

**Koncerty organowe w kościele
pod wezwaniem Świętego Wojciecha w Bydgoszczy
Akcja „Ratuiemv organy”**

14 listopada 2007 r.

Szymon Olszański – organy

Katarzyna Kicior-Kwintal – śpiew

Dorota Łoś – śpiew

1. D. Buxtehude (1637-1707)
- Preludium, Fuga i C-Dur BuxWV 137
2. H. Purcel (1659-1695)
- Recytatyw i aria „When i am laid in earth“ z opery „Dydona i Eneasza”
3. W.A. Mozart (1756-1791)
- Recytatyw i aria Zuzanny z IV aktu opery „Wesele Figara”
4. L.N. Clerambault (1676-1749)
- Suite du deuxieme ton: Recit de Hazard Caprice

5. A.S. Dargmoyżski (1813-1869)
- Mine grustna
6. S. Rachmaninow (1873-1943)
- Ni słowa o dróg mój
7. M. Surzyński (1866-1924)
- Improwizacje na temat polskiej pieśni kościelnej „Święty Boże” op. 38
8. L. Bernstein (1918-1990)
- Somewhere z musicalu „West Side Story”
9. L.A. Lefebure-Welly (1817-1869)
- Sortie Es-Dur

²¹ <http://www.szkoламuzyczna.bydgoszcz.pl/pl/godni-pamici/289-franciszek-templin-.html> (dostęp: 19.11.2014).

²² Por. Z. Pruss, A. Weber, R. Kuczma, *Bydgoski leksykon muzyczny*, Bydgoszcz 2004, s. 590-591.

Kościół pod wezwaniem Matki Bożej Fatimskiej w Bydgoszczy

Kościół został zbudowany w latach 1998-2005 według projektu inż. arch. Józefa Dutkiewicza z Krakowa. Jest to budowla murowana, trójnawowa, w układzie halowym, o konstrukcji żelbetowej, zwrócona prezbiterium na południe²³.

Organy w kościele parafialnym Matki Bożej Fatimskiej w Bydgoszczy to elektro-pneumatyczny instrument zbudowany w 1956 r. dla kościoła St. Fidelis w Stuttgarcie przez firmę organmistrzowską Friedricha Weigle'a jako opus 981. Wiosną 2005 r. instrument został zdemontowany i przewieziony do Polski przez firmę organową Mariana Majchera „In Plenum.pl”

W listopadzie 2005 r. rozpoczął się montaż organów połączony z generalnym remontem i przebudową. Instrument wyposażony jest w 2 wolne kombinacje ogólne i jedną wolną kombinacją dla pedału. Sekcja III manualu zamknięta jest w szafie

ekspresyjnej. Kontuar wolno stojący, ustawiony pod kątem umożliwiającym obserwację prezbiterium przez grającego²⁴.

²³ Michał Kołodziej [mps].

²⁴ http://www.organy.art.pl/instrumenty.php?instr_id=881 (dostęp: 19.11.2014).

**Koncerty organowe w kościele pod wezwaniem
Matki Bożej Fatimskiej w Bydgoszczy**

Letnie Koncerty Muzyki Organowej
i Kameralnej

26 sierpnia 2006 r.

Jan Bartłomiej Bokszczanin

– organy

1. J.S. Bach (1685-1750)
- Fantazja i Fuga g-moll
- preludium chorałowe nt. „Herzlich
thut mich verlangen”
2. W.A. Mozart (1756-1791)
- Fantazja f-moll
3. J. Brahms (1833-1897)
- 2 preludia chorałowe nt. „Herzlich
thut mich verlangen”
4. C. Franck (1822-1890)

- Chorał a-moll

22 sierpnia 2007 r.

Gedymin Grubba – organy

1. D. Buxtehude (1637-1707)
- Preludium d (BuxWV 249)
2. N. Hasse (1617-1672)
- Allein Gott in der höh sei Ehr (z Ta-
bulatury Pelplińskiej)
3. J.S. Bach (1685-1750)
- Preludium i Fuga Es-Dur (BWV 552)
4. J. Janca (*1933)
- Orgelverse über „Hilf, Herr meines
Lebens“
5. F. Peeters (1903-1986)
- Concert Piece op. 52a

20 sierpnia 2008 r.

Jerzy Kukła – organy

1. J.S. Bach (1685-1750)
- Toccata i fuga d-moll (BWV 565)
2. W. Raszek (XIX w.)
- Cztery utwory z Kancjonału Muzyki

Kościelnej

3. J.K. Kuchar (1751-1829)
- Fantazja Pastoralis
4. L. Boellmann (1862-1897)
- z Suity Gotyckiej op. 25: Modlitwa,
Toccata
5. Louis Claude Daquin (1694-1772)
- Noel IX
6. P.D. da Bergamo (1791-1863)
- Sinfonia

12 sierpnia 2009 r.

Bogdan Narloch – organy

1. G.F. Händel (1685-1759)
- Let the Wright Seraphim z oratorium
Samson (transkr. org.)
- Aria z Muzyki na wodzie (transkr. org.)
- Allegro Maestoso z Muzyki na wo-
dzie (transkr. org.)
2. T.A. Volckmar (1686-1768)
- I Sonata F-Dur
3. J.S. Bach (1685-1750)
- Opracowania chorałowe:
Wachet auf ruft uns die Stimme BWV
645
Ach bleib^e bei uns, Herr Jesu Christ
BWV 649
Jesus bleibt meine Freude (z kantaty
147 opr. Maurice Durufle)
Valet will ich dir geben BWV 736
4. F. Mendelssohn-Bartholdy
(1809-1847)
- Preludium i fuga d-moll op. 36
5. G. Thalben- Ball (1896-1987)
- Elegia
6. A. Hollins (1865-1942)
- Uwertura koncertowa c-moll

7. F. Borowski (1872-1956)

- Premiere Suite in E minor

26 sierpnia 2009 r.

Karol Hilla – organy

Chór Mieszany „Nadzieja”

z Nakła pod dyr. Michała Gacki

1. J.S. Bach (1685-1750)

- Fantasia g-moll

- Opracowanie choralowe Vater unser im Himmelreich BWV 636

2. C.F.E. Bach (1714-1788)

- Sonata g-moll

3. J. Alain (1911-1940)

- 2-e Fantaisie JA 117

4. L. Vierne (1870-1937)

- 2-e Symphonie pour Grand Orgue op. 20

3 sierpnia 2011 r.

Ewa Bąk – organy

Marcin Ciszewski – kontratenor

1. M. Sawa (1937-2005)

- Ave Maria

- 2 Preludia Maryjne

2. F. Schubert (1797-1828)

- Ave Maria D 839

- Litania D 343

3. P. Kunc (1865-1941)

- Marsz

4. J. Brahms (1833-1897)

- Ave Maria

- Chorał „Herzlich tut mich erfreuen”

op. 122 nr 4

5. F. Liszt (1811-1886)

- Ave Maria

- Chorał „Nun danket alle Gott”

6. E. Brańka (1922-2009)

- Wariacje Fatimskie

- Ave Maria

- Salve Regina

17 sierpnia 2011 r.

Katarzyna Olszewska – organy

Maria Perucka – skrzypce

1. G.F. Haendel (1685-1759)

- Sonata V

2. J.G. Walther (1684-1748)

- Partita sopra „Jesu, meine Freude”

3. J.S. Bach (1685-1750)

- III Partita skrzypcowa E-Dur cz. II, III

4. S. Rachmaninow (1873-1943)

- Romans op. 6 nr 1

5. P. Czajkowski (1840-1893)

- Melodia op. 42 nr 14

6. J. Callerts (1838-1901)

- Toccata op. 29

7. S. Rachmaninow (1873-1943)

- Wokaliza op. 34 nr 14

31 sierpnia 2011 r.

Marta Wierzgoń – organy

Pavel Hromádka – trąbka

1. H. Purcell (1659-1695)

- Trumpet Tune

2. J.S. Bach (1685-1750)

- Preludium i fuga c-moll BWV 546

3. G.P. Telemann (1681-1767)

- Sonata D-Dur

4. F. Mendelssohn-Batrholdy (1809-1847)

- Sonata nr 1, f-moll, op. 65

5. P. Eben (1929-200)

- Witraże

Systematyczną prezentację koncertów muzyki organowej odbywających się w Bydgoszczy ograniczono do najważniejszych imprez, tj. Festiwalu Młodych Organistów i Wokalistów, Bydgoskich Wieczorów Organowych, Letnich Koncertów Muzyki Organowej i Kameralnej oraz Akcji „Ratujemy organy”. Odbywają się one w pięciu bydgoskich świątyniach. Wszystkie zaskarbiły sobie stałe miejsce w kulturze miasta, choć koncerty organowe odbywają się również w kościołach pw. Świętych Polskich Braci Męczenników, w kościele pw. św. Mikołaja, w kościele ewangelicko-augsburskim i w kościele ewangelicko-metodystycznym. Przedstawiono sylwetki zasłużonych organistów, którzy przed laty wpływali na rozwój muzyczny miasta, byli autorytetami w dziedzinie gry liturgicznej i w działalności koncertowej. Mają już wielu godnych siebie następców. Poważnym problemem jest zły stan techniczny bydgoskiego instrumentarium organowego, który nie pozwala na pełne wykorzystanie jego walorów. Przede wszystkim należałoby objąć programem kompleksowej ochrony najcenniejsze bydgoskie instrumenty, które dziś nie mają należytej opieki konserwatorskiej i organmistrzowskiej. W Bydgoszczy po II wojnie światowej w kościele został zbudowany tylko jeden nowy instrument. W skali Polski to niechlubny wyjątek. Kwestia instrumentarium ma fundamentalne znaczenie przy organizacji różnego rodzaju przedsięwzięć kulturalnych związanych z muzyką organową.

Organ music and its significance in the Bydgoszcz music culture

keywords: organ music, organists, music culture, Bydgoszcz

Presentation of organ music concerts taking place in Bydgoszcz was limited to the most important events, i.e. the Festival of Young Organists and Vocalists, the Bydgoszcz Organ Evenings, the Summer Concerts of Organ and Chamber Music, and the Campaign “Let’s Save Organs.” They are hosted by five Bydgoszcz churches. All of them became regular items in the calendar of events of the city. The group of organists who have given concerts in the city includes authorities in liturgical organ playing and concerts. a significant problem is the poor technical condition of the Bydgoszcz organ instruments, which does not allow for full utilization of their qualities and requires comprehensive protection of the most valuable instruments. These instruments are of fundamental importance during organization of artistic events related to organ music.

Orgelmusik und ihre Bedeutung in der Musikkultur in Bydgoszcz

Schlüsselwörter: Orgelmusik, Orgelspieler, Musikkultur, Bydgoszcz

Eine Präsentation der in Bydgoszcz stattfindenden Orgelmusikkonzerte wurde auf die wichtigsten Veranstaltungen, und zwar das Festival der Jungen Orgelspieler und Vokalisten, die Orgelabende in Bydgoszcz, die Sommerkonzerte der Orgel- und Kammermusik sowie die Aktion „Wir retten die Orgeln“ beschränkt. Sie finden in fünf Kirchen in Bydgoszcz statt. Alle Veranstaltungen verschafften sich einen festen Platz auf der Kulturebene der Stadt. In dem Kreis der Orgelspieler gab es hervorragende Persönlichkeiten im Bereich des liturgischen Spieles und der Konzerttätigkeit. Ein wesentliches Problem ist ein schlechter technischer Zustand des Orgelinstrumentariums in Bydgoszcz, wodurch eine volle Inanspruchnahme seiner Vorzüge unmöglich ist. Es bedarf eines komplexen Schutzes der wertvollsten Instrumente. Das Instrumentarium ist bei der Realisierung der mit der Orgelmusik verbundenen künstlerischen Unternehmungen von schwerwiegender Bedeutung.